

USMERNENIE K NEZROVNALOSTIAM A PRAVIDLÁM FINANCOVANIA FINANČNÝCH OPRÁV

DRUHÝ PROGRAM ŠVAJČIARSKO-SLOVENSKEJ SPOLUPRÁCE

Verzia 1.0
Marec 2025

OBSAH

ÚVOD	3
1. POJMY A SKRATKY	4
1.1. Pojmy	4
1.2. Zoznam skratiek	4
2. PREHĽAD PREDPISOV	5
3. NEZROVNALOSŤ	5
3.1. Pojem nezrovnalostí	5
3.2. Nezrovnalosť v dôsledku porušenia finančnej disciplíny	6
3.3. Nezrovnalosť v dôsledku spáchania trestného činu	8
3.4. Nezrovnalosť v dôsledku porušenia pravidiel verejného obstarávania	8
3.5. Nezrovnalosť v dôsledku nedovoleného obmedzenia hospodárskej súťaže	9
3.6. Nezrovnalosť v dôsledku porušenia pravidiel štátnej pomoci, resp. minimálnej pomoci	10
3.7. Nezrovnalosť v dôsledku porušenia postupov účtovania	11
4. VZNIK NEZROVNALOSTI	11
4.1. Klasifikácia nezrovnalosti	11
4.2. Zistenie nezrovnalosti	12
4.3. Zdokumentovanie nezrovnalosti	13
5. OZNÁMENIE NEZROVNALOSTI	14
5.1. Oznamovanie nezrovnalostí Správcom programu	14
5.2. Oznamovanie nezrovnalostí NKJ	15
5.3. Oznamovanie nezrovnalostí SCO	15
5.4. Evidencia a register nezrovnalostí	16
6. NÁPRAVNÉ OPATRENIA	17
6.1. Nápravné opatrenia v SR	17
6.1.1. Odstránenie protiprávneho stavu	17
6.1.2. Finančná oprava	17
6.2. Nápravné opatrenia Švajčiarska	19
7. VYSPORIADANIE FINANČNÝCH VZŤAHOV	20
7.1. Vysporiadanie finančných vzťahov voči Švajčiarsku	20
7.2. Vysporiadanie finančných vzťahov na národnej úrovni	20
7.2.1. Vysporiadanie finančných vzťahov na základe žiadosti o vrátenie finančných prostriedkov...	20
7.2.2. Oznámenie o vysporiadaní finančných vzťahov	21
7.2.3. Vysporiadanie nezrovnalosti v správnom konaní	21
7.2.4. Vysporiadanie nezrovnalosti v súdnom konaní	22
7.2.5. Vysporiadanie nezrovnalosti na základe odstúpenia od projektovej zmluvy	23
7.2.6. Vysporiadanie nezrovnalosti v nadväznosti na konkurz alebo reštrukturalizáciu	23
7.2.7. Vysporiadanie nezrovnalosti prihlásením pohľadávky do likvidácie	25
7.2.8. Vysporiadanie nezrovnalosti v nadväznosti na rozhodnutia Európskej komisie o neoprávnenej štátnej pomoci	26
7.2.9. Vymáhanie pohľadávok	26
7.2.10. Správa pohľadávok	27
Prílohy	29

ÚVOD

Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky vykonáva úlohy Národnej koordinačnej jednotky (ďalej len „NKJ“) a v súlade so Systémom riadenia druhého Programu švajčiarsko-slovenskej spolupráce metodicky riadi proces prevencie, odhaľovania, náprav a ďalších postupov súvisiacich s identifikáciou nezrovnalostí a vysporiadania finančných vzťahov, s výnimkou úloh, ktoré plní Platobný orgán a Orgán auditu.

Úlohou NKJ je zabezpečiť, že na národnej úrovni sú nezrovnalosti riešené, sú prijímané účinné nápravné opatrenia, vykonávajú sa všetky potrebné opatrenia na vrátenie neoprávnene použitých finančných prostriedkov, vrátane tých, ktoré poskytla NKJ a sú prijímané opatrenia na predchádzanie opätovnému vzniku nezrovnalostí.

Toto usmernenie je záväzné pre všetky orgány, ktoré sa podľa Právneho rámca Programu spolupráce a/alebo právnych predpisov SR zapájajú do kontroly a riadia implementáciu Programu spolupráce a/alebo čerpajú finančné prostriedky v rámci podporných opatrení, a to aj na úrovni projektu, ako aj v rámci Fondu technickej pomoci.

Usmernenie je potrebné čítať v súvislosti s dokumentmi Právneho rámca Programu spolupráce. V prípade rozporu medzi dokumentmi Právneho rámca Programu spolupráce a týmto usmernením, dokumenty Právneho rámca Programu spolupráce majú prednosť.

Cieľom tohto usmernenia je zabezpečiť jednotnú aplikáciu postupov pri registrácii, oznamovaní a náprave nezrovnalostí, vrátane postupov pre vysporiadanie finančných vzťahov na národnej úrovni a voči Švajčiarsku.

1. POJMY A SKRATKY

1.1. Pojmy

- 1.1. Pojmy použité v tomto **usmernení**, sú definované v [Systéme riadenia druhého Programu švajčiarsko-slovenskej spolupráce](#) (ďalej len „Systém riadenia“) a v **projektovej zmluve**.

1.2. Zoznam skratiek

AFK	administratívna finančná kontrola
DAC/OECD	Výbor pre rozvojovú pomoc Organizácie pre hospodársku spoluprácu a rozvoj
EK	Európska komisia
EÚ	Európska únia
ECB	Európska centrálna banka
EHP	Európsky hospodársky priestor
EUR	euro
FKM	finančná kontrola na mieste
CHF	švajčiarsky frank
NKJ	Národná koordinačná jednotka
NKÚ SR	Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky
OA	Orgán auditu
OČTK	orgány činné v trestnom konaní
PMÚ SR	Protimonopolný úrad Slovenskej republiky
PO	Platobný orgán
Právny rámec	Právny rámec Programu spolupráce
Program spolupráce	Program švajčiarsko-slovenskej spolupráce
SCO	Kancelária Programu švajčiarsko-slovenskej spolupráce
SDC	Švajčiarska agentúra pre rozvoj a spoluprácu
SEAH	Sexual exploitation, abuse and harassment
SECO	Štátny sekretariát pre hospodárske záležitosti
SP	Správca programu
SR	Slovenská republika
ŠR SR	Štátny rozpočet Slovenskej republiky
ÚVA	Úrad vládneho auditu
ÚVO	Úrad pre verejné obstarávanie
VPS	Rozpočtová kapitola Všeobecná pokladničná správa
ŽoP	Žiadosť o platbu
ŽoR	Žiadosť o refundáciu

2. PREHĽAD PREDPISOV

Za účelom riadneho vyriešenia nezrovnalosti a vysporiadania finančných vzťahov na národnej úrovni a voči Švajčiarsku je zo strany prijímateľa, SP a Príslušných orgánov zapojených do riadenia a kontroly Programu spolupráce nevyhnuté poznať dokumenty Právneho rámca, právne predpisy SR a EÚ, ktorých porušenie môže viesť k vzniku nezrovnalosti, ako aj iné dokumenty upravujúce implementáciu Programu spolupráce, ktoré tiež stanovujú postupy pre riešenie a nápravu vzniknutých nezrovnalostí.

Okrem nižšie uvedených dokumentov a právnych predpisov SR a EÚ sú povinnosti prijímateľa a SP vo vzťahu k nezrovnalostiam a vysporiadaniu finančných vzťahov upravené aj v projektovej zmluve.

Orgány zapojené do implementácie Programu spolupráce sú v súlade s projektovou zmluvou, resp. inými zmluvami uzatvorenými s NKJ alebo SP v rámci implementácie Programu spolupráce povinné postupovať v súlade s týmto usmernením a nižšie uvedeným Právnym rámcom, právnymi predpismi SR a EÚ, ako aj ostatnými dokumentmi prijatými v rámci implementácie Programu spolupráce.

Právny rámec Programu spolupráce tvoria v súlade s čl. 2 Rámцovej dohody nasledovné dokumenty:

- [Rámcová dohoda medzi vládou Slovenskej republiky a Švajčiarskou federálnou radou o implementácii druhého Švajčiarskeho príspevku vybraným členským štátom Európskej únie na zníženie hospodárskych a sociálnych rozdielov v rámci Európskej únie a jej následné zmeny a doplnenia,](#)
- [Nariadenia o implementácii druhého švajčiarskeho príspevku vybraným členským štátom Európskej únie na zníženie hospodárskych a sociálnych rozdielov v rámci Európskej únie a jeho následné zmeny a doplnenia \(ďalej len „Nariadenie“\),](#)
- Dohody o podpornom opatrení alebo iné dohody medzi príslušnými orgánmi vyplývajúce z Rámцovej dohody a
- akékoľvek pracovné postupy alebo usmernenia prijaté Švajčiarskom po konzultácii so Slovenskom.

V prípade rozporov/protirečení medzi ustanoveniami týchto nástrojov sa uplatňuje vyššie uvedené poradie.

Demonštratívny výpočet ostatných dokumentov:

- Uznesenie vlády Slovenskej republiky č. [266/2023](#) k Systému riadenia druhého Programu švajčiarsko-slovenskej spolupráce,
- Uznesenie vlády Slovenskej republiky č. [385/2023](#) k návrhu na uzavretie Rámцovej dohody medzi vládou Slovenskej republiky a Švajčiarskou federálnou radou o implementácii druhého Švajčiarskeho príspevku vybraným členským štátom Európskej únie na zníženie hospodárskych a sociálnych rozdielov v rámci Európskej únie,
- Príručky, usmernenia, pokyny a ďalšie dokumenty, vydané orgánmi riadenia a kontroly,
- [Rozhodnutie EK C\(2019\) 3452](#) o určení finančných opráv, ktoré sa majú uplatňovať na výdavky financované Úniou pri nedodržaní platných pravidiel verejného obstarávania.

3. NEZROVNALOSŤ

3.1. Pojem nezrovnalosť

Nezrovnalosťou sa v súlade s čl. 11.1 Nariadenia a Systému riadenia druhého Programu švajčiarsko-slovenskej spolupráce rozumie akékoľvek úmyselné alebo nedbanlivostné porušenie Právneho rámca Programu

spolupráce alebo akéhokoľvek ustanovenia platného zákona a predpisov, ktoré viedlo alebo by mohlo viesť k ohrozeniu plánovania alebo implementácie Programu spolupráce a/alebo spôsobiť akúkoľvek finančnú, inú právnu alebo politickú škodu či poškodiť dobré meno.

Nezrovnalosti môžu okrem iného zahŕňať neoprávnené použitie finančných prostriedkov, korupciu, krádež, spreneveru, podvod alebo iné trestné činy proti majetku, falšovanie dokumentov, neoprávnené prijatie daru alebo inej výhody, nevyriešený konflikt záujmov, porušenie kódexov správania, sexuálne vykorisťovanie, zneužívanie a obťažovanie (SEAH), zatajenie relevantných informácií, použitie a/alebo zverejnenie citlivých informácií a porušenie pravidiel verejného obstarávania.

Drobné a neopakujúce sa administratívne chyby vyplývajúce z neúmyselného nedbanlivého správania **nie sú** nezrovnalosti.

Nezrovnalosťou sa rozumie aj podozrenie z nezrovnalosti. Podozrenie z nezrovnalosti je na účely tohto usmernenia možné vysvetliť ako stav, kedy je zo strany prijímateľa, správcu programu, NKJ alebo iných osôb zapojených do implementácie Programu spolupráce odôvodnené sa domnievať, že došlo k porušeniu Právneho rámca, resp. právnych predpisov SR a EÚ, ktoré viedlo alebo by mohlo viesť k ohrozeniu plánovania alebo implementácie Programu spolupráce a/alebo spôsobiť akúkoľvek finančnú, inú právnu alebo politickú škodu či poškodiť dobré meno, avšak podľa informácií dostupných v danom čase ho nie je možné jednoznačne potvrdiť alebo podložiť dôkazmi, resp. je potrebné počkať na rozhodnutie príslušného orgánu verejnej správy, OČTK, resp. súdu. Aj v prípade podozrenia z nezrovnalosti môže byť na projekt, podporné opatrenie a Fond technickej pomoci určená finančná oprava v súlade s bodom 6.1.2 tohto usmernenia.

Vzhľadom na definíciu nezrovnalosti je postačujúce, aby porušenie ohrozovalo **plánovanie alebo implementáciu** Programu spolupráce. Ku vzniku nezrovnalosti teda môže dôjsť aj v prípade, ak ešte nedošlo k použitiu (vynaloženiu) finančných prostriedkov, ale finančné prostriedky by boli vynaložené neoprávnené, ak by porušenie nebolo zistené.

Porušenie ustanovení Právneho rámca Programu spolupráce má na vznik nezrovnalosti priamy dopad. Právny rámec Programu spolupráce tvoria dokumenty uvedené v bode 2 tohto usmernenia.

Z pohľadu legislatívy Slovenskej republiky má na vznik nezrovnalosti priamy dopad najmä, nie však výlučne:

- **porušenie finančnej disciplíny** podľa § 31 ods. 1 zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy, pričom § 31 zákona o rozpočtových pravidlách definuje jednotlivé skutkové podstaty porušenia finančnej disciplíny,
- **spáchanie trestného činu** podľa trestného zákona,
- **porušenie pravidiel a postupov verejného obstarávania** podľa zákona o verejnom obstarávaní,
- **obmedzenie hospodárskej súťaže** podľa zákona o ochrane hospodárskej súťaže, najmä pre prípady kartelov a koluzívneho správania,
- **porušenie pravidiel poskytovania štátnej pomoci** podľa zákona o štátnej pomoci,
- **porušenie postupov účtovania** podľa zákona o účtovníctve.

3.2. Nezrovnalosť v dôsledku porušenia finančnej disciplíny

Za verejné financie sú podľa zákona o finančnej kontrole a audite považované verejné prostriedky podľa § 2 písm. a) zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy, t. j. finančné prostriedky, s ktorými hospodária právnické osoby verejnej správy a finančné prostriedky zo zahraničia poskytnuté na základe medzinárodných zmlúv, ktorými je Slovenská republika viazaná, ako aj vlastné finančné prostriedky poskytovateľa určené na financovanie programov realizovaných na základe medzinárodných zmlúv, ktorými je Slovenská republika viazaná. Vzhľadom na Rámcovú dohodu uzatvorenú medzi SR a Švajčiarskom je príspevok z Programu spolupráce vrátane spolufinancovania zo ŠR SR považovaný za verejné financie.

Všetky výdavky v rámci Programu spolupráce sú na národnej úrovni najskôr financované z prostriedkov predplatenia zo štátneho rozpočtu SR (článok 8 Nariadenia) a následne sú tieto prostriedky refundované Švajčiarskom na základe Žiadostí o refundáciu.

V súlade s § 35 zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy sa za verejné prostriedky považujú aj finančné prostriedky, ktoré poskytuje subjekt verejnej správy právnickej osobe alebo fyzickej osobe, až do ich použitia na určený účel, a to aj vtedy, ak sa poskytujú prostredníctvom inej právnickej osoby. Z uvedeného vyplýva, že na poskytnutie a použitie prostriedkov Programu spolupráce sa až do okamihu ich konečného použitia, t. j. napr. platba dodávateľovi, zhotoviteľovi alebo zamestnancovi, vzťahuje zákon o finančnej kontrole a audite, ako aj zákon o rozpočtových pravidlách verejnej správy.

Vo vzťahu k prostriedkom predplatenia a k prostriedkom na spolufinancovanie zo ŠR SR, má na vznik nezrovnalosti priamy vplyv **porušenie finančnej disciplíny podľa § 31 ods. 1** zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy. Ustanovenie § 31 definuje rôzne typy porušenia finančnej disciplíny. Z pohľadu dopadu na rozpočet Programu spolupráce, resp. jednotlivých podporných opatrení a projektov sú **najčastejšie** vyskytujúce sa porušenia finančnej disciplíny najmä porušenia podľa § 31 ods. 1 písm. a), b), j) a n) zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy.

Podľa § 31 ods. 1 písm. a), b), j) a n) zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy je porušením finančnej disciplíny:

- poskytnutie alebo použitie verejných prostriedkov v rozpore s určeným účelom (§ 31 ods. 1 písm. a),
- poskytnutie alebo použitie verejných prostriedkov nad rámec oprávnenia, ktorým dôjde k vyššiemu čerpaniu verejných prostriedkov (§ 31 ods. 1 písm. b),
- nehospodárne, neefektívne a neúčinné vynakladanie verejných prostriedkov (§ 31 ods. 1 písm. j),
- porušenie pravidiel a podmienok, za ktorých boli verejné prostriedky poskytnuté (§ 31 ods. 1 písm. n).

V konaní o porušení finančnej disciplíny pri nakladaní s príspevkom ako finančnými prostriedkami zo zahraničia poskytnutými na základe medzinárodných zmlúv, ktorými je Slovenská republika viazaná, s prostriedkami predplatenia a s finančnými prostriedkami určenými na spolufinancovanie zo štátneho rozpočtu, ktorých poskytnutie je podmienkou poskytnutia príspevku, **rozhoduje** v súlade s § 4 ods. 4 písm. b) zákona o finančnej kontrole a audite **ÚVA**, ktorý v súlade s § 4 ods. 4 písm. c) zákona o finančnej kontrole a audite aj **ukladá a vymáha sankcie za porušenie finančnej disciplíny**.

Ak porušenie finančnej disciplíny, za ktoré sa ukladá odvod a penále podľa zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy, a ukladá sa alebo sa môže uložiť pokuta podľa zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy, **zistí** pri výkone kontroly alebo auditu podľa osobitného predpisu orgán,

- ktorý **nie je** oprávnený na uloženie sankcie podľa § 31 a § 32 zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy a
- protiprávny stav nie je odstránený podľa zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy alebo osobitného zákona,

je tento orgán **povinný oznámiť porušenie finančnej disciplíny** orgánu vykonávajúcemu kontrolu, auditujúcemu orgánu alebo orgánu dozoru štátu podľa § 31 ods. 9 zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy.

V súlade s § 31 ods. 16 zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy, ak je porušenie finančnej disciplíny podľa § 31 ods.1 písm. a) až i) zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy **aj** porušením povinností ustanovených osobitným predpisom, uložia sa sankcie za porušenie finančnej disciplíny podľa zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy, ak sa za takéto porušenie neukladajú sankcie podľa osobitného predpisu.

Nezrovnalosť nemusí vždy predstavovať porušenie finančnej disciplíny a naopak porušenie finančnej disciplíny nemusí vždy zodpovedať nezrovnalosti. Jednotlivé prípady zistených skutočností a nedostatkov je potrebné posudzovať individuálne.

3.3. Nezrovnalost' v dôsledku spáchania trestného činu

Vo vzťahu k príspevku, prostriedkom predplatenia a prostriedkom na spolufinancovanie zo ŠR má na vznik nezrovnalosti priamy vplyv spáchanie trestného činu, resp. podozrenie zo spáchania trestného činu. Ide o najzávažnejší typ nezrovnalosti, resp. podozrenia z nezrovnalosti, ktorý sa oznamuje Švajčiarsku v okamžitom hlásení a má spravidla za následok určenie finančnej opravy v celkovej výške projektového grantu.

Ak Trestný zákon v osobitnej časti vyžaduje v základnej skutkovej podstate spôsobenie škody ako majetkový následok trestného činu a neuvádza jej výšku, má sa za to, že musí byť spôsobená aspoň škoda malá. Trestný zákon v § 125 ods. 1 ustanovuje, že škodou malou sa rozumie škoda prevyšujúca sumu 700 eur. Škodou väčšou sa rozumie škoda prevyšujúca sumu 20 000 eur. Značnou škodou sa rozumie škoda prevyšujúca sumu 250 000 eur. Škodou veľkého rozsahu sa rozumie škoda prevyšujúca sumu 650 000 eur. Tieto hľadiská sa použijú rovnako na určenie výšky prospechu, hodnoty veci a rozsahu činu.

Pokiaľ ide o oznamovaciu povinnosť, v súlade s § 3 Trestného poriadku sú štátne orgány, vyššie územné celky, obce a iné právnické osoby povinné bez meškania oznamovať orgánom činným v trestnom konaní skutočnosti nasvedčujúce tomu, že bol spáchaný trestný čin a včas vybavovať dožiadania orgánov činných v trestnom konaní a súdov.

Nezrovnalosť vzniká naplnením skutkovej podstaty trestného činu. Vo vzťahu k nezrovnalosti pôjde spravidla o podozrenie, a to až do právoplatného vydania rozsudku v trestnom konaní príslušným súdom.

3.4. Nezrovnalost' v dôsledku porušenia pravidiel verejného obstarávania

V zákone o verejnom obstarávaní sú ustanovené pravidlá a postupy, podľa ktorých sú verejný obstarávateľ a obstarávateľ, resp. iné osoby, o ktorých to ustanovuje zákon o verejnom obstarávaní, povinné postupovať pri obstarávaní tovarov služieb a prác v závislosti od hodnoty zákazky, a ktorých porušenie môže spôsobiť vznik nezrovnalosti. V prípade porušenia zákona o verejnom obstarávaní môže ÚVO udeliť sankcie. Sankcie uložené ÚVO podľa zákona o verejnom obstarávaní predstavujú príjem štátneho rozpočtu SR, ale nepredstavujú finančnú opravu vo vzťahu k poskytnutým finančným prostriedkom.

Percentuálna miera finančnej opravy za nedostatky identifikované vo verejnom obstarávaní sa určuje v súlade so Systémom riadenia podľa **aktuálnej verzie Rozhodnutia EK o určení finančných opráv, ktoré sa majú uplatňovať na výdavky financované Úniou pri nedodržaní platných pravidiel verejného obstarávania** („Rozhodnutie EK o určení finančných opráv“).

Ak bolo zistené porušenie pravidiel a postupov verejného obstarávania, ktoré je uvedené v právoplatnom rozhodnutí ÚVO, ktoré malo alebo mohlo mať vplyv na výsledok verejného obstarávania, je potrebné predmetné porušenie pravidiel a postupov verejného obstarávania preskúmať z pohľadu naplnenia podmienok Rozhodnutia EK o určení finančných opráv. V časti 2 predmetného rozhodnutia sú určené **najčastejšie typy nezrovnalostí ako porušení pravidiel a postupov verejného obstarávania**, pričom ostatné porušenia pravidiel a postupov verejného obstarávania nad rámec rozhodnutia sa posudzujú analogicky s prihliadnutím na princíp proporcionality.

Ak bolo zistené porušenie pravidiel a postupov verejného obstarávania kontrolou alebo auditom podľa zákona o finančnej kontrole a audite alebo overovaním, a toto porušenie malo alebo mohlo mať vplyv na výsledok verejného obstarávania, je potrebné predmetné porušenie pravidiel a postupov verejného obstarávania tiež preskúmať z pohľadu naplnenia podmienok Rozhodnutia EK o určení finančných opráv.

Finančná oprava sa určuje **z hodnoty zákazky, resp. z časti zákazky**, ktorá sa nárokuje z prostriedkov predplatenia a spolufinancovania zo štátneho rozpočtu. Pokiaľ nie je možné jednoznačne zaradiť nedostatok k určitému typu porušenia podľa Rozhodnutia EK o určení finančných opráv, finančná oprava sa určuje podľa typovo najbližšieho porušenia identifikovanému nedostatku. Príslušné percentuálne sadzby finančných opráv

(5%, 10%, 25% a 100%), ktoré majú byť uplatňované na predmet zákazky, sa v prípade, ak sú zistené viaceré porušenia pravidiel a postupov verejného obstarávania nekumulujú, ale uplatní sa najvyššia percentuálna sadzba. 100% finančná oprava sa uplatňuje najmä v prípade najzávažnejších zistení porušení pravidiel a postupov verejného obstarávania, ak toto porušenie zvyhodňuje uchádzača/viacerých uchádzačov alebo sa v rámci procesu verejného obstarávania potvrdil podvod.

Pri výpočte výšky finančnej opravy sa berie do úvahy **predchádzajúca aj budúca výška deklarovaných výdavkov**.

V prípade identifikovania nedostatku, z ktorého vyplynula finančná oprava a daný nedostatok sa vzťahuje k zákazke súvisiacej okrem Programu spolupráce aj s inými programami, napr. programami financovanými z európskych štrukturálnych a investičných fondov, subjekt, ktorý nezrovnalosť zistil, informuje príslušný riadiaci/sprostredkovateľský orgán za príslušný program o nedostatku a určenej finančnej oprave.

Nakoľko sankcie uložené ÚVO nepredstavujú finančnú opravu, ak príslušný subjekt nevráti finančné prostriedky na základe žiadosti o vrátenie finančných prostriedkov a ÚVA nezačne konanie, postupuje sa podľa bodu 7.2.4 tohto usmernenia.

3.5. Nezrovnalosť v dôsledku nedovoleného obmedzenia hospodárskej súťaže

Vo vzťahu k prostriedkom predplatenia a spolufinancovania zo štátneho rozpočtu má na vznik nezrovnalosti priamy vplyv nedovolené obmedzenie hospodárskej súťaže. V súvislosti s ochranou hospodárskej súťaže sú v zákone o ochrane hospodárskej súťaže ustanovené konania jednotlivých subjektov (napr. podnikateľov, orgánov štátnej správy) a správne delikty, ktoré môžu byť zároveň nezrovnalosťou, a za ktoré môže udeliť sankcie Protimonopolný úrad SR, ktorý je ústredným orgánom štátnej správy Slovenskej republiky na ochranu a podporu súťaže.

Dohoda obmedzujúca súťaž je dohoda medzi podnikateľmi, zosúladený postup podnikateľov a rozhodnutie združenia podnikateľov, ktoré majú za cieľ alebo môžu mať za následok obmedzovanie súťaže. Dohodou obmedzujúcou súťaž nie je dohoda medzi podnikateľmi, zosúladený postup podnikateľov a rozhodnutie združenia podnikateľov, ak jej účinok na súťaž je zanedbateľný.

Dohoda medzi podnikateľmi, zosúladený postup podnikateľov a rozhodnutie združenia podnikateľov má zanedbateľný účinok na súťaž, ak trhové podiely podnikateľov, ktorí sú účastníkmi dohody medzi podnikateľmi, zosúladeného postupu podnikateľov alebo rozhodnutia združenia podnikateľov, neprekračujú prahové hodnoty, ustanovené všeobecne záväzným právnym predpisom. Zanedbateľný účinok na súťaž nemá dohoda medzi podnikateľmi, zosúladený postup podnikateľov ani rozhodnutie združenia podnikateľov, ak má za cieľ obmedzovanie súťaže. Dohoda obmedzujúca súťaž je zakázaná, ak zákon o ochrane hospodárskej súťaže neustanovuje inak.

Podľa § 4 ods. 3 zákona o ochrane hospodárskej súťaže je zakázaná najmä dohoda obmedzujúca súťaž, ktorá spočíva:

- a) v priamom alebo nepriamom určení cien tovaru alebo iných obchodných podmienok,
- b) v záväzku obmedzenia alebo kontroly výroby, odbytu, technického rozvoja alebo investícií,
- c) v rozdelení trhu alebo zdrojov zásobovania,
- d) v záväzku účastníkov dohody, že voči jednotlivým podnikateľom budú pri zhodnom alebo porovnateľnom plnení uplatňovať rozdielne podmienky, ktorými sú alebo môžu byť títo podnikatelia znevýhodňovaní v súťaži,
- e) v podmienení uzatvárania zmlúv tak, aby zmluvné strany prijali ďalšie záväzky, ktoré povahou alebo podľa obchodných zvyklostí nesúvisia s predmetom týchto zmlúv, alebo
- f) v koordinácii podnikateľov vo verejnom obstarávaní, v obchodnej verejnej súťaži alebo inej obdobnej súťaži, v súvislosti s verejným obstarávaním, obchodnou verejnou súťažou alebo s inou obdobnou súťažou.

Pri implementácii Program spolupráce môže dôjsť najskôr k porušeniu podľa písm. f), t. j. dohoda obmedzujúca súťaž, ktorá spočíva v koordinácii podnikateľov vo verejnom obstarávaní. V prípade podozrenia, že došlo k tejto alebo inej forme dohody obmedzujúcej súťaž NKJ, resp. SP preverí všetky dostupné skutočnosti a ak je to relevantné, podá podnet na PMÚ SR.

PMÚ SR okrem iného vykonáva prešetrovanie, aby zistil, či je dôvod na začatie konania podľa zákona o ochrane hospodárskej súťaže, v ktorom vydáva rozhodnutie o tom, že konanie alebo činnosť podnikateľa je podľa zákona o ochrane hospodárskej súťaže alebo podľa osobitného predpisu zakázaná.

Konanie sa začína z vlastného podnetu PMÚ SR alebo na návrh účastníka konania. Vo veci dohody obmedzujúcej súťaž, vo veci zneužívania dominantného postavenia a vo veci iných foriem nedovoleného obmedzovania súťaže sa začína konanie vždy z vlastného podnetu PMÚ SR.

Ak o to fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá podala písomné oznámenie, požiada, PMÚ SR ju písomne upovedomí o ďalšom postupe v danej veci v lehote dvoch mesiacov odo dňa doručenia tejto žiadosti.

PMÚ SR rozhoduje o uložení povinnosti zdržať sa takého konania a o povinnosti odstrániť protiprávny stav.

Sankcie uložené PMÚ SR **nepredstavujú** finančnú opravu. Ak príslušný subjekt nevráti finančné prostriedky na základe žiadosti o vrátenie finančných prostriedkov a ÚVA nezačne konanie, postupuje sa podľa bodu 7.2.4 tohto usmernenia.

3.6. Nezrovnalosť v dôsledku porušenia pravidiel štátnej pomoci, resp. minimálnej pomoci

Zákon o štátnej pomoci upravuje okrem základných práv a povinností poskytovateľa štátnej pomoci a poskytovateľa minimálnej pomoci, ktorým môže byť SP, resp. NKJ, aj základné práva a povinnosti príjemcu štátnej pomoci a príjemcu minimálnej pomoci, ktorým je prijímateľ.

Zákon o štátnej pomoci upravuje aj výkon štátnej správy v oblasti poskytovania štátnej pomoci a minimálnej pomoci.

Vo vzťahu k prostriedkom predplatenia a spolufinancovania zo štátneho rozpočtu má na vznik nezrovnalosti priamy vplyv **neoprávnené poskytnutie štátnej pomoci**. Prijemca, ktorému sa podľa **rozhodnutia Európskej komisie** poskytla neoprávnená štátna pomoc, je povinný sumu zodpovedajúcu neoprávnene poskytnutej štátnej pomoci vrátane úroku podľa osobitného predpisu Európskej únie vrátiť do rozpočtu, z ktorého bola poskytnutá, alebo zaplatiť do rozpočtu, do ktorého mala byť zaplatená.

Pri kontrole poskytnutej štátnej pomoci je **príjemca štátnej pomoci povinný preukázať poskytovateľovi štátnej pomoci** použitie prostriedkov štátnej pomoci a oprávnenosť vynaložených nákladov a umožniť poskytovateľovi štátnej pomoci vykonanie kontroly použitia prostriedkov štátnej pomoci, oprávnenosti vynaložených nákladov a dodržania podmienok poskytnutia štátnej pomoci.

PMÚ SR ako koordinátor v oblasti štátnej pomoci je v súlade s § 14 ods. 2 zákona o štátnej pomoci oprávnený u poskytovateľa **minimálnej pomoci** vykonať kontrolu poskytnutia tejto pomoci a príjemca minimálnej pomoci alebo vykonávateľ schémy je povinný umožniť koordinátorovi pomoci kontrolu vykonať. Ak koordinátor pomoci v priebehu vykonávania kontroly zistí, že minimálna pomoc sa poskytuje v rozpore s osobitnými predpismi pre minimálnu pomoc alebo s týmto zákonom, oznámi túto skutočnosť bezodkladne poskytovateľovi minimálnej pomoci, ktorý je povinný okamžite pozastaviť ďalšie poskytovanie minimálnej pomoci a o tejto skutočnosti je povinný bezodkladne informovať koordinátora pomoci.

Vysporiadanie nezrovnalosti z dôvodu porušenia pravidiel poskytnutia štátnej pomoci, ak nedošlo k vráteniu finančných prostriedkov na základe žiadosti o vrátenie finančných prostriedkov, je stanovené v bode 7.2.8. tohto usmernenia.

3.7. Nezrovnalost' v dôsledku porušenia postupov účtovania

Konanie alebo opomenutie konania subjektu, ktorý čerpá prostriedky predplatenia a spolufinancovania zo štátneho rozpočtu, a ktorý je účtovnou jednotkou podľa zákona o účtovníctve, postupovať v súlade s ustanoveniami zákona o účtovníctve môže viesť k vzniku nezrovnalosti. Ide najmä o porušenie povinností ustanovených v § 8 ods. 1 zákona o účtovníctve viesť účtovníctvo správne, úplne, preukázateľne, zrozumiteľne a spôsobom zaručujúcim trvalosť účtovných záznamov. Jednotlivé prípady zistení porušenia ustanovení zákona je potrebné posudzovať individuálne.

Príkladmi nezrovnalosti ako porušenia zákona o účtovníctve sú napr. nesplnenie náležitostí účtovného dokladu podľa § 10 zákona o účtovníctve, nezaúčtovanie všetkých účtovných prípadov a pod.

4. VZNIK NEZROVNALOSTI

Nezrovnalost' môže svojim konaním alebo opomenutím konania spôsobiť subjekt, ktorý hospodári s prostriedkami predplatenia a spolufinancovania zo štátneho rozpočtu, t. j. prijímateľ, Vykonávací orgán, NKJ, PO a OA. Nezrovnalost' môže vzniknúť v rámci implementácie Programu spolupráce najmä na úrovni:

- podporného opatrenia vrátane projektu v rámci programu,
- Fondu technickej pomoci.

Nezrovnalost' vzniká kumulatívnym splnením dvoch podmienok:

- 1) **porušenie** Právneho rámca Programu spolupráce alebo akéhokoľvek ustanovenia platného zákona a predpisov,
- 2) **toto porušenie viedlo alebo by mohlo viesť k ohrozeniu** plánovania alebo implementácie Programu spolupráce a/alebo spôsobiť akúkoľvek finančnú škodu.

Subjekt, ktorý porušenie zistil, či už v rámci finančnej kontroly, overenia, kontroly alebo auditu posúdi, či predmetné porušenie spôsobuje vznik nezrovnalosti a navrhne nápravné opatrenie.

Všetky subjekty zapojené do systému riadenia a kontroly sú povinné vyvinúť maximálne úsilie na zabránenie, odhalenie a odstránenie účinkov všetkých prípadov nezrovnalostí, ako aj k ich prešetrovaniu, pričom platí, že neoprávnene vyplatené finančné prostriedky musia byť vrátené v súlade s Nariadením, Dohodou o podpornom opatrení, projektovými zmluvami, resp. inými zmluvami uzatvorenými v rámci implementácie.

4.1. Klasifikácia nezrovnalosti

Nezrovnalost' je za účelom prijatia správneho a účinného nápravného opatrenia, ako aj správneho oznámenia nezrovnalosti v súlade s kapitolou 11 Nariadenia potrebné **klasifikovať** z hľadiska:

- a) subjektu zavinenia,
- b) lehoty na oznámenie nezrovnalosti SCO,
- c) dopadu na systém riadenia a kontroly,
- d) finančného dopadu.

Z hľadiska **subjektu zavinenia** rozlišujeme nasledovné typy nezrovnalostí:

- a) **na úrovni podporného opatrenia** - vznikla vplyvom konania/opomenutia konania Vykonávacieho orgánu, prijímateľa (správcu programového komponentu), resp. partnera ,
- b) **na úrovni Fondu technickej pomoci** - vznikla vplyvom konania/opomenutia konania NKJ/PO/OA.

Z hľadiska **lehoty na oznamovanie nezrovnalosti** rozlišujeme nasledovné typy nezrovnalostí:

- a) **hlásené bezodkladne (okamžité hlásenie):**
 - nezrovnalosť zahŕňa obvinenia z konania alebo opomenutia konania, ktoré podľa platných právnych predpisov predstavuje trestný čin;
 - nezrovnalosť ohrozuje úspešnú implementáciu Programu spolupráce alebo podporného opatrenia a/alebo naznačuje existenciu závažného nesprávneho hospodárenia, ktoré ovplyvňuje použitie príspevku;
- b) **hlásené štvrtročne v lehote do dvoch mesiacov od konca každého štvrťroka:**
 - všetky prípady okrem tých, ktoré sa hlásia bezodkladne.

Z hľadiska **dopadu na systém riadenia a kontroly** rozlišujeme nasledovné typy nezrovnalostí:

- a) **Individuálna nezrovnalosť** - nezrovnalosť, ktorá sa viaže k jednej operácii, resp. k jednému projektu. Individuálna nezrovnalosť je jednorazová chyba, ktorá je nezávislá od iných chýb v populácii alebo nedostatkov v systéme riadenia a kontroly. V prípade zistenia každej individuálnej nezrovnalosti je kontrolný subjekt zároveň povinný overiť a preskúmať, či ide súčasne aj o systémovú nezrovnalosť s dopadom na niektorú z kľúčových požiadaviek (prvkov) uplatňovaného systému riadenia a kontroly,
- b) **Systémová nezrovnalosť** - nezrovnalosť, ktorá môže mať opakujúci sa charakter a ktorá je alebo by mohla byť spôsobená vážnymi nedostatkami vo fungovaní systému riadenia alebo kontroly.

Z hľadiska **finančného dopadu** rozlišujeme nasledovné typy nezrovnalostí:

- a) **Nezrovnalosť bez finančného dopadu** - nezrovnalosť, ktorú nie je možné finančne vyčíslieť, a ku ktorej sa neviaže povinnosť vysporiadať finančné prostriedky,
- b) **Nezrovnalosť s finančným dopadom** - nezrovnalosť, ku ktorej sa viaže povinnosť vysporiadať finančné prostriedky.

4.2. Zistenie nezrovnalosti

Subjekty zapojené do implementácie spravidla získajú **prvú informáciu** o porušení Právneho rámca, resp. pravidiel implementácie, ktoré zároveň predstavuje podozrenie alebo skutočný prípad nezrovnalosti najmä:

- a) v rámci výkonu finančnej kontroly podľa zákona o finančnej kontrole a audite,
- b) v rámci výkonu kontroly podľa zákona o Najvyššom kontrolnom úrade SR,
- c) v rámci výkonu vnútornej kontroly, vnútorného auditu,
- d) z doručenia výstupu z kontroly, overenia, resp. auditu, (napr. správa z AFK, resp. čiastková správa z AFK, správa z vládneho auditu, protokol o výkone kontroly),
- e) z doručenia právoplatného rozhodnutia súdu alebo správneho orgánu (napr. rozhodnutie ÚVO, PMÚ SR),
- f) z doručenia podnetov tretích strán vrátane prijímateľa a partnera, Platobného orgánu, resp. Orgánu auditu
- g) na základe sťažností, resp. z iných zdrojov ako médiá a tlač,
- h) na základe informácií od OČTK, prokuratúry, NAKA, napr. ohľadom začatia trestného stíhania,
- i) na základe Rozhodnutia Európskej komisie, ktoré prikazuje Slovenskej republike vymáhať neoprávnene poskytnutú a nezlučiteľnú štátnu pomoc, resp. pomoc de minimis.

Subjekt, ktorý zistil porušenie Právneho rámca Programu spolupráce, legislatívy SR a/alebo EÚ, resp. pravidiel implementácie, je povinný priamo vo výstupe z kontroly, resp. auditu vyhodnotiť, či porušenie predstavuje nezrovnalosť, resp. podozrenie z nezrovnalosti.

Za **okamih zistenia nezrovnalosti** sa na účely oznámenia nezrovnalosti NKJ považuje najmä:

- **deň schválenia/podpisu** dokumentu, ktorý je výsledkom finančnej kontroly, auditu alebo inej kontroly vykonanej v súlade s právnymi predpismi SR alebo vnútornými predpismi, a ktorý dokumentuje porušenie, ktoré je považované za nezrovnalosť (napr. správa z AFK/FKM);
- **deň doručenia** dokumentu, ktorý dokumentuje porušenie, ktoré je považované za nezrovnalosť (napr. správa z externého auditu, externého monitorovania, rozhodnutie ÚVA, ÚVO, súdu, PMÚ SR);
- **deň odoslania** oznámenia orgánom príslušným podľa Trestného poriadku alebo podľa osobitných predpisov o podozrení zo spáchania trestného činu, priestupku alebo zo spáchania iného správneho deliktu, ktoré sa v súlade s § 20 ods. 1 písm. e) zákona o finančnej kontrole neuvádzajú v protokole o výkone kontroly, návrhu čiastkovej správy, návrhu správy, čiastkovej správe alebo v správe.

4.3. Zdokumentovanie nezrovnalosti

Nezrovnalosť sa zdokumentuje prostredníctvom formulárov:

- a) **Podnet na vypracovanie Správy o nezrovnalostiach** - príloha č. 1 tohto usmernenia,
- b) **Správa o nezrovnalostiach** - príloha č. 2 tohto usmernenia.

Podnet na vypracovanie Správy o nezrovnalostiach vypracúva Vykonávací orgán, PO, OA, a prijímateľ projektu v rámci programu v slovenskom jazyku, ak v rámci implementácie podporného opatrenia, projektu v rámci programu, resp. Fondu technickej pomoci zistil nezrovnalosť. K podnetu sa prikladajú všetky doklady, dokumenty, dôkazy, záznamy a správy, na ktoré sa podnet odvoláva a ktoré sa týkajú zistenej nezrovnalosti.

Vykonávací orgán, PO, OA, a prijímateľ v rámci programu môže zistiť nezrovnalosť v rámci implementácie podporného opatrenia, projektu, resp. Fondu technickej pomoci najmä:

- a) v rámci výkonu finančnej kontroly podľa zákona o finančnej kontrole a audite,
- b) v rámci výkonu kontroly podľa zákona o Najvyššom kontrolnom úrade SR,
- c) v rámci výkonu certifikačného overovania,
- d) na základe doručenia výstupu z vnútornej alebo externej kontroly, resp. auditu,
- e) na základe doručenia právoplatného rozhodnutia súdu alebo správneho orgánu (napr. rozhodnutie ÚVO, PMÚ SR),
- f) na základe doručenia podnetov tretích strán vrátane prijímateľa a partnera,
- g) na základe sťažností, resp. z iných zdrojov ako médiá a tlač,
- h) na základe informácií od OČTK, prokuratúry, NAKA, napr. ohľadom začatia trestného stíhania.

Od momentu zistenia nezrovnalosti je subjekt, ktorý nezrovnalosť zistil, povinný dohliadať na spôsob riešenia, resp. nápravu nezrovnalosti a zabezpečiť prijatie preventívnych opatrení, ktoré zamedzia opätovnému výskytu nezrovnalosti. Informácie o riešení, resp. náprave nezrovnalosti vrátane vysporiadania finančných vzťahov (ak je to relevantné pre nápravu nezrovnalosti), ktoré neboli oznámené v pôvodnom Podnete na vypracovanie správy o nezrovnalostiach, sa zdokumentujú opäť prostredníctvom Podnetu na vypracovanie Správy o nezrovnalostiach, avšak v časti typ správy sa uvedie – aktualizácia (update).

K aktualizovanému podnetu sa prikladajú všetky doklady, dokumenty, dôkazy, záznamy a správy, na ktoré sa aktualizácia odvoláva a ktoré sa týkajú nezrovnalosti.

Správu o nezrovnalostiach vypracúva NKJ v anglickom jazyku, ak v rámci implementácie podporného opatrenia, projektu v rámci programu, resp. Fondu technickej pomoci zistil nezrovnalosť alebo mu bol doručený Podnet na vypracovanie správy o nezrovnalostiach.

NKJ môže zistiť nezrovnalosť v rámci implementácie podporného opatrenia, projektu, resp. Fondu technickej pomoci najmä:

- a) v rámci výkonu finančnej kontroly podľa zákona o finančnej kontrole a audite,
- b) na základe doručeného Podnetu na vypracovanie správy o nezrovnalostiach,
- c) na základe doručenia výstupu z vnútornej alebo externej kontroly, resp. auditu,
- d) na základe doručenia právoplatného rozhodnutia súdu alebo správneho orgánu (napr. rozhodnutie ÚVO, PMÚ SR),
- e) na základe doručenia podnetov tretích strán vrátane prijímateľa a partnera,
- f) na základe sťažností, resp. z iných zdrojov ako médiá a tlač,
- g) na základe informácií od OČTK, prokuratúry, NAKA, napr. ohľadom začatia trestného stíhania.

Od momentu zistenia nezrovnalosti, resp. doručenia informácie o nezrovnalosti je NKJ povinný dohliadať na spôsob riešenia, resp. nápravu nezrovnalosti a prijatie preventívnych opatrení, ktoré zamedzia opätovnému výskytu nezrovnalosti. Informácie o riešení, resp. náprave nezrovnalosti vrátane vysporiadania finančných vzťahov (ak je to relevantné pre nápravu nezrovnalosti), ktoré neboli oznámené v pôvodnej Správe o nezrovnalostiach, sa zdokumentujú opäť prostredníctvom *Správy o nezrovnalostiach*, avšak v časti typ správy sa uvedie – aktualizácia (update) správy o nezrovnalostiach.

NKJ uchováva všetky záznamy týkajúce sa zistenej nezrovnalosti a na žiadosť Švajčiarska mu bezodkladne poskytne podrobné a zdokumentované informácie o nezrovnalostiach.

5. OZNÁMENIE NEZROVNALOSTI

5.1. Oznamovanie nezrovnalostí Správcovi programu

Ak nezrovnalosť zistí **prijímateľ projektu v rámci programu**, oznámi to **Správcovi programu** prostredníctvom **Podnetu na vypracovanie správy o nezrovnalostiach** bezodkladne, najneskôr v lehote 5 pracovných dní odo dňa zistenia nezrovnalosti. Ak nezrovnalosť na úrovni projektu v rámci programu zistí partner, oznámi to bezodkladne prijímateľovi, ktorý to následne oznámi SP.

SP overí informácie oznámené prijímateľom, a ak dôjde k záveru, že v projekte vznikla nezrovnalosť, postupuje podľa bodu 5.2 tohto usmernenia.

Podnet na vypracovanie správy o nezrovnalostiach musí byť náležite podpísaný oprávnenou osobou, t. j. štatutárnym zástupcom, resp. ním poverenou osobou na základe písomného poverenia, plnej moci, alebo interných predpisov organizácie. Podnet sa zasiela v slovenskom jazyku **elektronicky** na adresu swiss_contribution@mirri.gov.sk vo formáte PDF (podpísaný) a vo formáte word, resp. prostredníctvom informačného systému EGRANT.

Ak nezrovnalosť nebola napravená, resp. nebola dostatočne napravená, SP predloží prijímateľovi návrh opatrení, ktoré je potrebné prijať na nápravu nezrovnalosti. SP môže pozastaviť platby na projekt až do prijatia opatrení na nápravu nezrovnalosti.

5.2. Oznamovanie nezrovnalostí NKJ

Ak **Vykonávací orgán, Platobný orgán, Orgán auditu**, resp. iná **oprávnená osoba** zistí, že v rámci implementácie podporného opatrenia (na úrovni programu, projektu alebo na úrovni projektu v rámci programu), resp. Fondu technickej pomoci vznikla nezrovnalosť, oznámi to **NKJ** prostredníctvom **Podnetu na vypracovanie správy o nezrovnalostiach** bezodkladne, najneskôr v lehote 15 pracovných dní odo dňa zistenia nezrovnalosti.

Ak nezrovnalosť nebola napravená, resp. nebola dostatočne napravená, NKJ predloží Vykonávaciemu orgánu návrh opatrení, ktoré je potrebné prijať na nápravu nezrovnalosti, resp. môže požiadať o predloženie návrhu iných opatrení. NKJ môže pozastaviť platby na podporné opatrenie až do prijatia opatrení na nápravu nezrovnalosti.

Podnet na vypracovanie správy o nezrovnalostiach musí byť náležite podpísaný oprávnenou osobou, t. j. štatutárnym zástupcom, resp. ním poverenou osobou na základe písomného poverenia, plnej moci, alebo interných predpisov organizácie. Podnet sa zasiela NKJ v slovenskom jazyku **elektronicky** na adresu swiss_contribution@mirri.gov.sk vo formáte PDF (podpísaný) a vo formáte word, resp. prostredníctvom informačného systému EGRANT.

Vykonávací orgán, Orgán auditu a Platobný orgán oznamujú nové skutočnosti zistené v súvislosti s už oznámenou nezrovnalosťou opäť prostredníctvom **Podnetu na vypracovanie správy o nezrovnalostiach**, v ktorom sa vyznačí, že ide o aktualizáciu (update) už oznámenej nezrovnalosti, najmä sa opíše pokrok dosiahnutý pri prešetrovaní a náprave nezrovnalosti, a to v lehote do 15 pracovných dní odo dňa zistenia nových skutočností.

NKJ je oprávnený kedykoľvek požiadať subjekt, ktorý oznámil nezrovnalosť, o predloženie aktualizovaného Podnetu na vypracovanie správy o nezrovnalostiach, o vysvetlenie oznámených skutočností, resp. o poskytnutie dodatočných informácií.

5.3. Oznamovanie nezrovnalostí SCO

NKJ oznamuje **SCO** v súlade s čl. 11.3 Nariadenia všetky nezrovnalosti, ako aj opatrenia prijaté príslušnými národnými orgánmi na prevenciu, odhalenie, vyšetrovanie alebo nápravu nezrovnalostí vrátane aktualizácie prípadov prostredníctvom formuláru **Správa o nezrovnalostiach**, ktorý vydalo Švajčiarsko, a ktorý tvorí prílohu č. 2 tohto usmernenia. NKJ dohliada nad pravdivosťou údajov uvedených v správe.

NKJ okamžite prijme všetky potrebné opatrenia na preskúmanie porušenia, resp. podozrenia z porušenia Právneho rámca Programu spolupráce, resp. legislatívy SR a EÚ, ak sa o ňom dozvie z podnetu tretích strán, resp. z predložených sťažností.

NKJ oznamuje SCO nezrovnalosti v súlade s čl. 11.3 Nariadenia:

- **bezodkladne** – t. j. v lehote do 15 pracovných dní od zistenia nezrovnalosti, resp. doručenia Podnetu na vypracovanie správy o nezrovnalostiach, ak nezrovnalosť zahŕňa obvinenia z konania alebo opomenutia, ktoré podľa platných právnych predpisov predstavuje trestný čin alebo nezrovnalosť ohrozuje úspešnú implementáciu Programu spolupráce alebo podporného opatrenia a/alebo naznačuje existenciu závažného nesprávneho hospodárenia, ktoré ovplyvňuje použitie príspevku;
- **štvrtročne** - v lehote do dvoch mesiacov od konca každého štvrtroka vo všetkých ostatných prípadoch.

NKJ oznamuje nové skutočnosti zistené v súvislosti s už oznámenou nezrovnalosťou opäť prostredníctvom **Správ o nezrovnalostiach**, v ktorej sa vyznačí, že ide o aktualizáciu (update) už oznámenej nezrovnalosti, najmä sa opíše pokrok dosiahnutý pri prešetrovaní a náprave nezrovnalosti vo vyššie uvedených lehotách.

NKJ informuje Vykonávací orgán a subjekt, ktorý podal podnet o tom, že nezrovnalosť bola zo strany SCO uzatvorená, v lehote do 10 pracovných dní od doručenia notifikácie o uzatvorení nezrovnalosti.

5.4. Evidencia a register nezrovnalostí

Správca programu vedie **evidenciu nezrovnalostí**, ktoré zistil v rámci Programu, v nasledovnom rozsahu:

- číslo projektu (podľa relevantnosti),
- číslo nezrovnalosti pridelené SP (spravidla číslo projektu/programu a poradové číslo nezrovnalosti v predmetom projekte/programe),
- číslo nezrovnalosti pridelené informačným systémom SCO (ak relevantné),
- klasifikáciu nezrovnalosti podľa bodu 4.1 tohto usmernenia,
- klasifikáciu, či ide o nezrovnalosť alebo podozrenie z nezrovnalosti,
- dátum oznámenie nezrovnalosti NKJ (deň odoslania podnetu),
- zdroj reportovania (vlastná iniciatíva, na základe podnetu/sťažnosti),
- suma neoprávnených výdavkov zistená v rámci vzorky, ktorú kontroloval, overoval, resp. auditoval príslušný orgán v členení na prostriedky predplatenia a spolufinancovanie zo ŠR),
- celková suma finančnej opravy v nadväznosti na zistenie nezrovnalosti (v členení na prostriedky predplatenia a spolufinancovanie zo ŠR),
- suma neoprávnených výdavkov uvedená v žiadosti o vrátenie (v členení na prostriedky predplatenia a spolufinancovanie zo ŠR),
- informáciu o pozastavení financovania, ak relevantné,
- informácie o tom, či bol podaný podnet na správne konanie, resp. iné konanie,
- informácie o aktualizácií nezrovnalosti vrátane dátumu oznámenia aktualizácie (číslo aktualizácie sa spravidla označuje ako č. nezrovnalosti a „-1“ ako prvá aktualizácia, „-2“ ako druhá atď.),
- dátum uzatvorenia nezrovnalosti SCO.

NKJ vedie **register všetkých nezrovnalostí**, ktoré oznámil SCO.

- číslo projektu/opatrenia (podľa relevantnosti),
- číslo nezrovnalosti pridelené NKJ (spravidla číslo projektu/programu a poradové číslo nezrovnalosti v predmetom projekte/programe),
- číslo nezrovnalosti pridelené informačným systémom SCO (ak relevantné),
- klasifikáciu nezrovnalosti podľa bodu 4.1 tohto usmernenia,
- klasifikáciu, či ide o nezrovnalosť alebo podozrenie z nezrovnalosti,
- dátum doručenia podnetu NKJ,
- dátum odoslania podnetu SCO,
- zdroj reportovania (vlastná iniciatíva, na základe podnetu/sťažnosti),
- suma neoprávnených výdavkov zistená v rámci vzorky, ktorú kontroloval, overoval, resp. auditoval príslušný orgán v členení na prostriedky predplatenia a spolufinancovanie zo ŠR),
- celková suma finančnej opravy v nadväznosti na zistenie nezrovnalosti (v členení na prostriedky predplatenia a spolufinancovanie zo ŠR),
- suma neoprávnených výdavkov uvedená v žiadosti o vrátenie (v členení na prostriedky predplatenia a spolufinancovanie zo ŠR),
- informáciu o pozastavení financovania, ak relevantné,
- informácie o tom, či bol podaný podnet na správne konanie, resp. iné konanie,
- informácie o aktualizácií nezrovnalosti vrátane dátumu oznámenia aktualizácie (číslo aktualizácie sa spravidla označuje ako č. nezrovnalosti a „-1“ ako prvá aktualizácia, „-2“ ako druhá atď.),
- dátum uzatvorenia nezrovnalosti SCO.

6. NÁPRAVNÉ OPATRENIA

6.1. Nápravné opatrenia v SR

Za nápravu nezrovnalosti zodpovedá subjekt, ktorý nezrovnalosť spôsobil. Nezrovnalosť je možné napraviť:

- a) **odstránením protiprávneho stavu, bez vykonania finančnej opravy** – ide najmä o nezrovnalosti bez finančného dopadu (napr. nesprávne zaúčtovanie výdavku, zmena a doplnenie interných postupov), vrátenie neoprávnene použitých finančných prostriedkov,
- b) **vykonaním finančnej opravy.**

V prípade identifikovania nezrovnalosti navrhuje nápravné opatrenie subjekt, ktorý nezrovnalosť zistil. SP je povinný konzultovať návrh nápravného opatrenia s NKJ.

6.1.1. Odstránenie protiprávneho stavu

Odstránenie protiprávneho stavu bez vrátenia finančných prostriedkov alebo bez udelenia finančnej opravy znamená, že subjekt, u ktorého bola nezrovnalosť identifikovaná, môže protiprávny stav odstrániť **bez toho, aby táto skutočnosť mala finančný dopad na podporné opatrenie, alebo projekt v rámci programu.**

6.1.2. Finančná oprava

Finančnou opravou v podpornom opatrení sa rozumie finančné opatrenie, ktoré je v súlade s Právnym rámcom Programu spolupráce oprávnená **navrhnúť a vykonať NKJ** z dôvodu vzniku nezrovnalosti, pričom uplatní zásadu proporcionality a zohľadní konkrétne okolnosti a najmä povahu a závažnosť zistenej nezrovnalosti. V tejto súvislosti NKJ zohľadní aj vplyv nezrovnalosti na dotknuté podporné opatrenie a Vykonávací orgán, ako aj na dobré meno Švajčiarska.

Finančnou opravou sa **znížia celkové oprávnené výdavky** na podporné opatrenie. Finančné prostriedky vrátené v dôsledku finančnej opravy vykonanej na podporné opatrenie sa môžu opätovne použiť v rámci predmetného podporného opatrenia alebo iného podporného opatrenia len na základe dohody so Švajčiarskom.

Finančná oprava sa v súlade so Systémom riadenia určuje spravidla ako:

- a) presná suma neoprávnených výdavkov, ktorá nie je v súlade s Právnym rámcom, resp. právnymi predpismi SR a EÚ,
- b) ak nie je možné presne kvantifikovať finančné dôsledky, percentuálny podiel v prípade porušenia zákona o verejnom obstarávaní podľa Rozhodnutia EK o určení finančných opráv.

V súlade so Systémom riadenia sa finančná oprava **neuplatní**, ak **nie je** spojená s nezrovnalosťou, ktorú je povinné oznamovať okamžite a za predpokladu, že sú v stanovenom termíne prijaté iné nápravné opatrenia určené oprávnenou osobou.

Správca programu, PO a OA je pred uplatnením finančnej opravy na podporné opatrenie alebo na projekt v rámci programu povinný **oznámiť zámer** uplatniť finančnú opravu NKJ. Ak NKJ s uplatnením finančnej opravy vrátane jej výšky súhlasí, **navrhne** uplatnenie finančnej opravy na podporné opatrenie SCO v súlade s čl. 11.4 Nariadenia. Finančnú opravu na podporné opatrenie vrátane finančnej opravy na projekt v rámci programu je možné **vykonať** až po vyjadrení SCO, že s udelením finančnej opravy súhlasí. Ak NKJ/SCO určí, že finančná oprava sa v rámci daného podporného opatrenia neuplatní, v rámci podporného opatrenia musia byť prijaté iné nápravné opatrenia.

Finančná oprava na úrovni projektu

Ak finančnú opravu na úrovni projektu navrhne **SP v rámci výkonu AFK/FKM**, oznámi prijímateľovi zámer určiť finančnú opravu v návrhu správy/čiastkovej správy z AFK/FKM, ktorú vykonáva podľa zákona o finančnej kontrole a audite. V návrhu správy z AFK/FKM uvedie dôvody pre určenie finančnej opravy a výšku sumy finančnej opravy. Prijímateľ môže v rámci predloženia námietok k návrhu správy, resp. návrhu čiastkovej správy z AFK/FKM predložiť v stanovenej lehote akékoľvek dokumenty relevantné pre určenie finančnej opravy, ktoré preukážu, že skutočný rozsah nezrovnalosti je nižší, ako ho posúdil SP. Lehota na predloženie námietok nesmie byť kratšia ako 30 pracovných dní. Ak prijímateľ nepredloží námietky, alebo SP vyhodnotí námietky prijímateľa ako neopodstatnené, **SP informuje o zámere určiť finančnú opravu aj NKJ. NKJ prerokuje finančnú opravu s SCO. Ak SCO súhlasí, NKJ oznámi SP, že finančnú opravu je možné, resp. nie je možné vykonať, resp. je možné vykonať v inej výške.** SP v závislosti od rozhodnutia SCO zašle prijímateľovi buď dodatok k návrhu správy, resp. oznámi prijímateľovi v správe, resp. čiastkovej správe z AFK/FKM výšku finančnej opravy odsúhlasenú NKJ. Ak je to relevantné, SP vystaví **žiadosť o vrátenie finančných prostriedkov** v súlade s bodom 7.2.1 tohto usmernenia a zašle ju prijímateľovi.

Ak finančnú opravu na úrovni projektu navrhne **OA, resp. iná oprávnená osoba** v rámci externej kontroly/auditu, ktorý bol otvorený:

- na úrovni programu, pred uzavretím kontroly/auditu informuje NKJ o zámere určiť finančnú opravu. NKJ prerokuje finančnú opravu s SCO. Ak SCO súhlasí, finančnú opravu je možné vykonať. Následne SP vykoná - v nadväznosti na výsledok auditu/kontroly - opätovnú AFK/FKM dotknutých výdavkov, pričom v návrhu správy z opätovnej AFK/FKM zohľadní zistenia z kontroly/auditu a prerokovanú výšku finančnej opravy.
- na úrovni projektu, pred uzavretím kontroly/auditu informuje NKJ o zámere určiť finančnú opravu. NKJ prerokuje finančnú opravu s SCO. Ak SCO súhlasí, finančnú opravu je možné vykonať. SP vystaví žiadosť o vrátenie finančných prostriedkov, pričom neoznamuje prijímateľovi zámer určiť finančnú opravu, nakoľko prijímateľ už mal možnosť vyjadriť sa k finančnej oprave v rámci prebiehajúcej kontroly/auditu. SP vystaví žiadosť o vrátenie finančných prostriedkov v súlade s bodom 7.2.1 tohto usmernenia a zašle ju prijímateľovi. Ak prijímateľ nevráti finančné prostriedky, postupuje sa podľa bodu 7.2.3. resp. 7.2.4. tohto usmernenia.

SP je povinný zabezpečiť, že prijímateľ vráti finančné prostriedky vo výške odsúhlasenej finančnej opravy. Prijímateľ vracia finančné prostriedky na účet stanovený SP v lehote 30 pracovných dní odo dňa doručenia žiadosti o vrátenie finančných prostriedkov, ak nie je dohodnutá iná lehota.

Prijímateľ je povinný v lehote 10 pracovných dní odo dňa uskutočnenia platby oznámiť SP, že vrátil finančné prostriedky, na formulári Oznámenie o vysporiadaní finančných vzťahov v súlade s bodom 7.2.2 tohto usmernenia.

Prijímateľ je povinný tiež vrátiť časť poskytnutej zálohovej platby z projektového účtu, ak SP, resp. iný oprávnený orgán rozhodne o finančnej oprave, ktorá spôsobí, že výška zálohovej platby je vyššia ako výška sumy, na ktorú má prijímateľ nárok po uplatnení finančnej opravy.

Ak prijímateľ neodvedie projektový grant spôsobom, v rozsahu a/alebo v lehote podľa žiadosti o vrátenie finančných prostriedkov, SP postupuje podľa bodu 7.2.3., resp. 7.2.4 tohto usmernenia.

NKJ overuje, či SP prijal vhodné opatrenia na nápravu nezrovnalosti na úrovni projektu po doručení Podnetu na vypracovanie správy o nezrovnalostiach. Ak opatrenia prijaté SP nie sú podľa NKJ dostatočné, NKJ predloží SP návrh opatrení, ktoré je potrebné prijať za účelom riadneho napravenia nezrovnalosti, resp. požiadava o prehodnotenie opatrení a dopracovanie podnetu.

Finančná oprava vykonaná na úrovni projektu sa **vždy zohľadní aj na úrovni podporného opatrenia**, ak nie je so Švajčiarskom dohodnuté inak. V rámci Fondu technickej pomoci sa postupuje obdobne podľa predchádzajúcich odsekov.

Finančná oprava na úrovni podporného opatrenia

Ak finančnú opravu na úrovni podporného opatrenia **navrhuje NKJ** v rámci výkonu AFK/FKM alebo iného overenia, NKJ oznámi Vykonávaciemu orgánu zámer určiť finančnú opravu v návrhu správy/čiastkovej správy z AFK/FKM, ktorú vykonáva podľa zákona o finančnej kontrole a audite, resp. v inej správe, ktorú vypracováva v súlade s Právnym rámcom. V návrhu správy, resp. návrhu čiastkovej správy z AFK/FKM uvedie dôvody pre určenie finančnej opravy a uvedie výšku sumy finančnej opravy. Vykonávací orgán môže v rámci predloženia námietok k návrhu správy/ návrhu čiastkovej správy z AFK/FKM predložiť v stanovenej lehote akékoľvek dokumenty relevantné pre určenie finančnej opravy, ktoré preukážu, že skutočný rozsah nezrovnalosti je nižší, ako ho posúdila NKJ. Lehota na predloženie námietok nesmie byť kratšia ako 30 pracovných dní. Ak Vykonávací orgán nepredloží námietky, alebo NKJ vyhodnotí námietky ako neopodstatnené, pričom ide o nezrovnalosť s finančnými dopadom, NKJ prerokuje návrh finančnej opravy s SCO. Ak SCO súhlasí s uplatnením finančnej opravy, NKJ informuje Vykonávací orgán v správe, resp. čiastkovej správe z AFK/FKM o výške finančnej opravy.

Ak finančnú opravu na úrovni podporného opatrenia **navrhuje OA, resp. iná oprávnená osoba** v rámci externej kontroly/audit, pred uzavretím kontroly/audit, informuje NKJ o zámere určiť finančnú opravu. NKJ prerokuje finančnú opravu s SCO. Ak SCO súhlasí, NKJ oznámi OA, resp. inej oprávnenej osobe, že finančnú opravu je možné vykonať. NKJ následne oznámi Vykonávaciemu orgánu v správe, resp. čiastkovej správe z AFK/FKM výšku finančnej opravy odsúhlasenú NKJ. Ak je to relevantné NKJ, vystaví žiadosť o vrátenie finančných prostriedkov v súlade s bodom 7.2.1 tohto usmernenia a zašle ju Vykonávaciemu orgánu.

NKJ je povinná zabezpečiť, že Vykonávací orgán vráti finančné prostriedky vo výške odsúhlasenej finančnej opravy na účet stanovený NKJ. NKJ vystaví žiadosť o vrátenie finančných prostriedkov v súlade s bodom 7.2.1 tohto usmernenia a zašle ju Vykonávaciemu orgánu.

Vykonávací orgán je povinný vrátiť finančné prostriedky vo výške odsúhlasenej finančnej opravy v lehote 30 pracovných dní odo dňa doručenia žiadosti o vrátenie, ak nie je dohodnutá iná lehota.

Vykonávací orgán je povinný v lehote 10 pracovných dní odo dňa uskutočnenia platby oznámiť NKJ, že vrátil finančné prostriedky v požadovanom rozsahu na formulári Oznámenie o vysporiadaní finančných vzťahov v súlade s bodom 7.2.2 tohto usmernenia.

Ak Vykonávací orgán nesplnil povinnosť vrátiť finančné prostriedky riadne a včas, postupuje sa v závislosti od typu porušenia podľa bodu 7.2 a nasl. tohto usmernenia. Ak nedôjde k vysporiadaniu pohľadávky, vysporiadanie finančných vzťahov sa vykoná viazaním rozpočtových prostriedkov v rozpočte kapitoly príslušného Vykonávacieho orgánu v súlade s § 18 zákona o rozpočtových pravidlách.

V rámci Fondu technickej pomoci sa postupuje obdobne podľa predchádzajúcich odsekov.

6.2. Nápravné opatrenia Švajčiarska

- okamžité pozastavenie alebo zastavenie úhrad,
- pokyn Partnerskému štátu, aby zastavil platby v rámci Programu spolupráce,
- žiadosť o vyplatenie refundácií v akomkoľvek stupni predmetného podporného opatrenia,
- zrušenie príspevku alebo jeho časti.

7. VYSPORIADANIE FINANČNÝCH VZŤAHOV

7.1. Vysporiadanie finančných vzťahov voči Švajčiarsku

Ak Švajčiarsko už vyplatilo sumu dohodnutej finančnej opravy, suma finančnej opravy sa odpočíta od nasledujúcej žiadosti o refundáciu pre príslušné podporné opatrenie. Ak to nie je možné, SR vráti Švajčiarsku sumu finančnej opravy do troch mesiacov od prijatia rozhodnutia o finančnej oprave.

Ak Švajčiarsko požiada o vrátenie poskytnutých finančných prostriedkov, SR vráti Švajčiarsku príslušnú sumu do troch mesiacov od prijatia žiadosti Švajčiarska. NKJ vypracúva stanovisko k zámeru Švajčiarska udeliť finančnú opravu.

Z titulu uplatnenia finančnej opravy vzniká záväzok SR voči Švajčiarsku. Ak Švajčiarsko vystavilo žiadosť o vrátenie a na účet Platobného orgánu nebudú vrátené finančné prostriedky vo výške finančnej opravy v stanovenej lehote, vysporiadajú sa prostriedky v prospech Švajčiarska na ťarchu účtu Platobného orgánu pre nezrovnalosti a vratky.

7.2. Vysporiadanie finančných vzťahov na národnej úrovni

Vysporiadanie finančných vzťahov sa vykoná:

- vrátením finančných prostriedkov v dôsledku finančnej opravy na základe žiadosti o vrátenie finančných prostriedkov,
- vymáhaním finančných prostriedkov v správnom alebo súdnom konaní,
- prihlásením pohľadávky v konkurznom konaní alebo reštrukturalizačnom konaní,
- vymáhaním pohľadávky v exekučnom konaní,
- viazaním finančných prostriedkov v rozpočte kapitoly príslušného správcu programu v súlade s § 18 zákona o rozpočtových pravidlách.

7.2.1. Vysporiadanie finančných vzťahov na základe žiadosti o vrátenie finančných prostriedkov

Na základe **žiadosti o vrátenie finančných prostriedkov** má prijímateľ, SP, NKJ, PO, alebo OA povinnosť vrátiť finančné prostriedky v príslušnom pomere, na určené účty a v stanovenej lehote. Žiadosť o vrátenie finančných prostriedkov pozostáva z formulára žiadosti a príloh. Formulár Žiadosti o vrátenie finančných prostriedkov tvorí prílohu č. 3 tohto usmernenia.

Formulár Žiadosti o vrátenie môže byť podkladom pre zaúčtovanie pohľadávky voči subjektu, ktorý je povinný vrátiť finančné prostriedky. Všetky údaje uvedené v žiadosti o vrátenie musia byť v súlade s Dohodou o podpornom opatrení /projektovou zmluvou, resp. inou príslušnou zmluvou.

Žiadosť o vrátenie finančných prostriedkov sa použije pri vrátení finančných prostriedkov najmä z nasledovných dôvodov:

- vrátenie nezrovnalosti,
- vrátenie finančných prostriedkov na základe žiadosti Švajčiarska,
- vrátenie nezúčtovanej zálohovej platby,
- vrátenie nezúčtovanej priebežnej platby,
- vrátenie príjmu vytvoreného z projektu,
- vrátenie mylnej platby (napr. platba poskytnutá na cudzí účet) / vrátenie z dôvodu administratívnej chyby,
- vrátenie výnosov z prostriedkov ŠR, ktoré neboli odvedené v stanovenom termíne,
- vrátenie v súlade s Dohodou o podpornom opatrení / projektovou zmluvou.

Kód žiadosti o vrátenie sa pravidla tvorí ako:

- identifikačné číslo **projektu/programu/Fondu technickej pomoci**,
- veľké písmeno „Z“ ako označenie žiadosti o vrátenie,
- poradové číslo žiadosti o vrátenie v **príslušnom projekte vo formáte 01, 02 atď.**

Ak sa finančná oprava týka výdavkov, ktoré už boli vynaložené (zrealizované), SP/NKJ vystaví žiadosť o vrátenie finančných prostriedkov, pričom výšku finančných prostriedkov, ktoré sa majú vrátiť určuje podľa výšky finančných prostriedkov, ktoré boli **deklarované** v ŽoR/ŽoP. Ak sa finančná oprava týka výdavkov, ktoré ešte neboli vynaložené (zrealizované), SP/NKJ nevystavuje žiadosť o vrátenie finančných prostriedkov. Po uplatnení finančnej opravy SP/NKJ overí, že prijímateľ nezahrnul výdavky, súvisiace s nezrovnalosťou do nasledujúcej ŽoR/ŽoP, resp. ich zahrnul iba v oprávnenej výške. PO overí, že Vykonávací orgán nezahrnul výdavky súvisiace s nezrovnalosťou do ďalšej ŽoR, resp. ich zahrnul iba v oprávnenej výške. Prijímateľ/SP/NKJ/PO/OA financuje výdavky súvisiace s nezrovnalosťou, resp. ich neoprávnenú časť z dodatočných vlastných zdrojov. Ak ide o nezrovnalosť na úrovni projektu, SP uzavrie s prijímateľom dodatok k projektovej zmluve, ktorým sa znížia celkové oprávnené výdavky na projekt.

Ak sa vystavuje žiadosť o vrátenie finančných prostriedkov na základe ťarchopisu vystaveného Švajčiarskom, výška finančných prostriedkov, ktoré sa majú vrátiť, sa určuje podľa sumy uvedenej v ťarchopise vrátane príslušnej výšky spolufinancovania zo štátneho rozpočtu.

7.2.2. Oznámenie o vysporiadaní finančných vzťahov

Oznámenie o vysporiadaní finančných vzťahov vypíňa subjekt zapojený do implementácie Programu spolupráce, ktorý vrátil finančné prostriedky na základe žiadosti o vrátenie finančných prostriedkov alebo odvedol výnos vzniknutý z prostriedkov štátneho rozpočtu, v lehote 10 pracovných dní odo dňa uskutočnenia platby, ak projektovej zmluve nie je uvedené inak. Oznámenie o vysporiadaní finančných vzťahov pozostáva z formuláru a príloh. Formulár Oznámenia o vysporiadaní finančných vzťahov tvorí prílohu č. 4 tohto usmernenia.

K oznámeniu o vysporiadaní finančných vzťahov sa priloží výpis z bankového účtu preukazujúci realizáciu uskutočnenej platby v prospech účtu špecifikovaného v žiadosti o vrátenie finančných prostriedkov.

V prípade odvodu výnosov vzniknutých z prostriedkov štátneho rozpočtu na spolufinancovanie je Správca programu / prijímateľ povinný oznámiť vrátenie finančných prostriedkov subjektu, ktorému boli finančné prostriedky pripísané na účet, predložením oznámenia o vysporiadaní finančných vzťahov.

7.2.3. Vysporiadanie nezrovnalosti v správnom konaní

V súlade s § 31 ods. 10 zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy, ak porušenie finančnej disciplíny, za ktoré sa ukladá odvod a penále podľa zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy, ukladá sa alebo sa môže uložiť pokuta podľa zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy, zistí pri výkone kontroly alebo auditu podľa osobitného predpisu orgán, ktorý nie je oprávnený na uloženie sankcie podľa §31 a § 32 zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy a protiprávny stav nie je odstránený podľa zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy alebo osobitného zákona, je povinný oznámiť porušenie finančnej disciplíny orgánu vykonávajúcemu kontrolu, auditujúcemu orgánu alebo orgánu dozoru štátu podľa § 31 ods. 9 zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy.

Štatutárny orgán orgánu verejnej správy alebo ním určený zamestnanec vypracuje podnet/návrh na začatie správneho konania a pripraví dokumentáciu podľa aktuálne platného pokynu MF SR k spôsobu a rozsahu predkladania výsledkov kontrol, vnútorných a vládnych auditov (ďalej len „audit“) a výsledkov vyhodnocovania hospodárenia územnej samosprávy oznámených kontrolnými orgánmi, útvarmi vnútorného auditu správcu

kapitoly štátneho rozpočtu, auditujúcimi orgánmi a organizačnými zložkami Ministerstva financií Slovenskej republiky oprávnenými vykonať finančné kontroly, audity a kontroly nakladania s verejnými prostriedkami pre zabezpečenie správneho konania.

Ak bol podaný podnet na začatie správneho konania podľa odseku vyššie a následne došlo k vráteniu finančných prostriedkov na programové účty, resp. na účet PO, osoba, ktorá podnet podala, bezodkladne písomne informuje príslušný správny orgán o vrátení finančných prostriedkov alebo ich časti.

Správny orgán vydávajúci rozhodnutie o porušení finančnej disciplíny zasiela právoplatné I. stupňové rozhodnutie vydané v správnom konaní orgánu, ktorý podal návrh na začatie správneho konania. Po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia ÚVA, sa stáva správcom pohľadávky štátu ÚVA.

Samostatné oddelenie správneho konania MF SR zasiela vydané rozhodnutie v správnom konaní II. stupňa príslušnému správnomu orgánu I. stupňa, ktorý zasiela rozhodnutie orgánu, ktorý podal návrh na začatie správneho konania.

Ak zistené porušenie nie je potvrdené zo strany ÚVA, resp. ÚVA nezačne správne konania a subjekt, ktorý podal návrh na začatie správneho konania napriek nesúhlasnému záveru ÚVA zastáva názor, že k porušeniu došlo (napr. v prípade, že síce ÚVA nekonštatuje porušenie finančnej disciplíny, ale naďalej môže ísť o porušenie zmluvy, na základe ktorej sa finančné prostriedky poskytli), podá žalobu na vecne a miestne príslušný súd z titulu porušenia zmluvy; ak súd žalobe vyhovie a jeho rozhodnutie nadobudne právoplatnosť, príslušný subjekt disponuje exekučným titulom a vymáha pohľadávku ďalej napr. cez exekučné konanie. Ak súd žalobu zamietne, má sa za to, že pohľadávka nevznikla.

Z dôvodu vysporiadania záväzku Slovenskej republiky voči Švajčiarsku z titulu nezrovnalosti a finančnej opravy alebo ak sa očakáva, že finančná oprava nemôže byť právne uplatnená voči dlžníkovi, resp. je nevykonalná, vysporiadanie finančnej opravy z titulu nezrovnalosti na národnej úrovni sa uskutoční na základe rozhodnutia ministra financií viazaním rozpočtových prostriedkov v súlade s § 18 zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy za všetky poskytnuté zdroje financovania v rozpočte kapitoly, ktorú tvorí rozpočet subjektu, ktorý pôvodne poskytol finančné prostriedky dlžníkovi.

7.2.4. Vysporiadanie nezrovnalosti v súdnom konaní

Ak subjekt, ktorému bola doručená žiadosť o vrátenie finančných prostriedkov, finančné prostriedky nevrátil a nejde o porušenie finančnej disciplíny, resp. ide o porušenie finančnej disciplíny, ktoré je porušením aj podľa osobitného predpisu, za ktoré sa ukladá sankcia podľa osobitného predpisu, avšak bez uloženia odvodu finančných prostriedkov, subjekt, ktorý finančné prostriedky poskytol, podá žalobu na vecne a miestne príslušný súd podľa Civilného sporového poriadku z titulu porušenia zmluvy.

Najčastejšie porušenie finančnej disciplíny, ktoré je porušením aj podľa osobitného predpisu a ukladá sa za neho sankcia podľa osobitného predpisu bez uloženia odvodu finančných prostriedkov, je v implementačnej praxi porušenie, ktoré malo alebo mohlo mať vplyv na výsledok verejného obstarávania podľa zákona o verejnom obstarávaní alebo porušenie, ktoré spôsobuje nedovolené obmedzenie hospodárskej súťaže podľa zákona o hospodárskej súťaži. Nakoľko osobitný predpis (zákon o verejnom obstarávaní, zákon o ochrane hospodárskej súťaže) neukladá v týchto prípadoch ako sankciu **odvod** neoprávnene vynaložených finančných prostriedkov (ukladá len pokuty subjektu, ktorý porušil zákon), subjekt, ktorý finančné prostriedky poskytol, si zvyčajne uplatní pohľadávku z titulu neoprávnených výdavkov vo výške finančnej opravy na vecne a miestne príslušnom súde podľa Civilného sporového poriadku.

Ak zistené porušenie nie je potvrdené zo strany ÚVO alebo PMÚ SR (napr. PMÚ SR nezačne vyšetrovanie) a správca pohľadávky štátu napriek nesúhlasnému záveru vecne príslušných orgánov zastáva názor, že k porušeniu došlo, môže podať žalobu na vecne a miestne príslušný súd podľa Civilného sporového poriadku z titulu porušenia zmluvy. Ak súd žalobe vyhovie a rozhodnutie nadobudne právoplatnosť, správca pohľadávky

disponuje exekučným titulom a vymáha pohľadávku ďalej napr. cez exekučné konanie. Ak súd žalobu zamietne, má sa za to, že pohľadávka nevznikla.

Ak zistené porušenie je potvrdené, resp. nie je spochybnené napr. ÚVO alebo PMÚ SR, ale správca pohľadávky štátu vyhodnotí, že pohľadávka štátu spĺňa podmienky § 9 zákona o pohľadávkach štátu, t. j. že pohľadávka **je premlčaná alebo jej ďalšie vymáhanie by bolo neúspešné alebo ne hospodárne**, správca pohľadávky vydá v súlade s § 9 zákona o pohľadávkach štátu rozhodnutie o trvalom upustení od vymáhania pohľadávok štátu a takúto pohľadávku ďalej neuplatňuje a nevymáha. Pre vydanie rozhodnutia o trvalom upustení od vymáhania pohľadávky štátu sa uplatnia postupy a podmienky v súlade so zákonom o správe pohľadávok.

Z dôvodu vysporiadania záväzku Slovenskej republiky voči rozpočtu Švajčiarska z titulu nezrovnalosti a finančnej opravy alebo ak sa očakáva, že finančná oprava nemôže byť právne uplatnená voči dlžníkovi, resp. je nevykonalná, vysporiadanie finančnej opravy z titulu nezrovnalosti na národnej úrovni sa uskutoční na základe rozhodnutia ministra financií viazaním rozpočtových prostriedkov v súlade s § 18 zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy za všetky poskytnuté zdroje financovania v rozpočte kapitoly, ktorú tvorí rozpočet subjektu, ktorý pôvodne poskytol finančné prostriedky dlžníkovi.

7.2.5. Vysporiadanie nezrovnalosti na základe odstúpenia od projektovej zmluvy

Osobitným prípadom riešenia nezrovnalosti zo strany SP/NKJ v prípade projektu nezačleneného pod program je odstúpenie od projektovej zmluvy. Od projektovej zmluvy môže prijímateľ alebo SP/NKJ odstúpiť v prípadoch ustanovených v projektovej zmluve, pričom je prijímateľ povinný vrátiť poskytnutý projektový grant.

Vo vzťahu k výkonu finančnej kontroly je možné po odstúpení od projektovej zmluvy vykonať finančnú kontrolu / vládny audit, napríklad na účely overenia dodržania zmluvných podmienok v čase platnosti projektovej zmluvy.

V súlade so zákonom o finančnej kontrole a audite je potrebné zvážiť efektívnosť takéhoto overovania v prípade, ak sa odstúpilo od projektovej zmluvy, vzhľadom na skutočnosť, že prijímateľ je povinný všetky poskytnuté verejné prostriedky vrátiť. Zároveň nie je v rozpore so zákonom o rozpočtových pravidlách verejnej správy ani v rozpore so zákonom o správnom konaní (Správny poriadok) v znení neskorších predpisov, aby podnetom na začatie správneho konania bol podnet fyzickej osoby alebo právnickej osoby, ktorá nie je kontrolným orgánom, auditujúcim orgánom alebo orgánom dozoru štátu.

Ak dôjde k odstúpeniu od projektovej zmluvy, prijímateľ je povinný vrátiť SP/NKJ projektový grant vyplatený do času odstúpenia od zmluvy. Ak prijímateľ projektový grant nevráti prostredníctvom žiadosti o vrátenie finančných prostriedkov, vrátenie poskytnutého plnenia po odstúpení od projektovej zmluvy SP/NKJ uplatňuje prostredníctvom súdneho konania na vecne a miestne príslušnom súde podľa Civilného sporového poriadku. Ak súd rozhodne v neprospech SP/NKJ, ale došlo k individuálnym porušeniam finančnej disciplíny pri používaní verejných prostriedkov, príslušný správny orgán vydávajúci rozhodnutie o porušení finančnej disciplíny môže začať správne konanie vo veci konkrétneho porušenia finančnej disciplíny a uložiť príslušné sankcie v závislosti od toho, pod akú skutkovú podstatu porušenia finančnej disciplíny možno konanie prijímateľa subsumovať. Uložením sankcie sa nemusí zabezpečiť vrátenie všetkých poskytnutých finančných prostriedkov, ktoré sa majú vrátiť na základe odstúpenia od zmluvy. Výška vrátenej sumy závisí od konkrétnych okolností prípadu a charakteru uložených sankcií (odvod, penále, pokuta).

7.2.6. Vysporiadanie nezrovnalosti v nadväznosti na konkurz alebo reštrukturalizáciu

Ak z údajov v Obchodnom vestníku vyplýva, že na majetok dlžníka bolo uznesením príslušného konkurzného súdu začaté konkurzné konanie, správca pohľadávky štátu je povinný vykonať potrebné právne úkony na účely vysporiadania finančných vzťahov. Ak sa konkurzné konanie začalo a sú splnené zákonom stanovené podmienky,

súd vyhlási na majetok dlžníka konkurz alebo dlžníkovi v rovnakej lehote ustanoví predbežného správcu, ak má pochybnosti o jeho majetnosti. Zverejnením uznesenia príslušného konkurzného súdu o vyhlásení konkurzu v Obchodnom vestníku sa považuje konkurz za vyhlásený.

V nadväznosti na vyhlásenie konkurzu **je potrebné, aby pohľadávka veriteľa bola do konkurzu na majetok úpadcu riadne a v zákonnej lehote prihlásená**. V súlade s § 28 ods. 1 zákona o konkurze a reštrukturalizácii právo, aby pohľadávka veriteľa bola uspokojená, musí byť v konkurze riadne a včas uplatnené prihláškou. Zákonná 45 dňová lehota na podanie prihlášky začína plynúť po vyhlásení konkurzu - nasledujúci deň po zverejnení uznesenia o zverejnení konkurzu v Obchodnom vestníku. Zmeškanie lehoty nemožno odpustiť. Lehota na podanie je hmotnoprávnou lehotou. Na jej zachovanie je potrebné, aby prihláška veriteľa bola doručená adresátovi - konkurznému súdu a správcovi, najneskôr v posledný deň lehoty. Ak veriteľ doručí správcovi prihlášku neskôr, na prihlášku sa prihliada, veriteľ však nemôže vykonávať hlasovacie právo a ďalšie práva spojené s prihlásenou pohľadávkou. Právo na pomerné uspokojenie veriteľa tým nie je dotknuté; môže byť však uspokojený len z výťažku zaradeného do rozvrhu zo všeobecnej podstaty, ak zámer zostaviť ho bol oznámený v Obchodnom vestníku po doručení prihlášky správcovi. Zapísanie takejto pohľadávky do zoznamu pohľadávok správcu zverejní v Obchodnom vestníku s uvedením veriteľa a prihlásenej sumy.

Prihláška je procesným úkonom určeným na uplatnenie práva, pričom zákonom o konkurze a reštrukturalizácii sú ustanovené náležitosti prihlášky. Veritelia prihlasujú svoje pohľadávky na predpísaných tlačivách schválených Ministerstvom spravodlivosti SR. V prípade, že veriteľ má viac prihlášok, pripojí k prihláškam súhrnný prehľad údajov uvedených v prihláške.

Správca pohľadávky štátu ako veriteľ je povinný priložiť k prihláške listiny, ktorými sa preukazujú všetky údaje uvedené v prihláške (napr. projektovú zmluvu, zmluvu o zriadení záložného práva, právoplatné rozhodnutie správneho orgánu o porušení finančnej disciplíny, žiadosť o vrátenie finančných prostriedkov). Listiny je potrebné pripojiť k prihláške, ktorá sa doručuje správcovi aj k prihláške, ktorá sa doručuje na príslušný konkurzný súd. Obsah prihlášky musí dôsledne rešpektovať požiadavky stanovené v § 29 zákona o konkurze a reštrukturalizácii, inak sa na ňu neprihliada. Súd ani správca nevyzývajú veriteľa na odstránenie nedostatkov prihlášky, resp. jej doplnenie.

Veriteľ, ktorý je účtovnou jednotkou, v prihláške uvedie vyhlásenie, či o pohľadávke účtuje v účtovníctve, v akom rozsahu, prípadne dôvody, prečo o pohľadávke v účtovníctve neúčtuje. Uvádza sa istina a aj príslušenstvo pohľadávky, ak pohľadávka štátu zahŕňa aj príslušenstvo (napr. úroky z omeškania).

Pohľadávky štátu, ktoré vznikli **pred vyhlásením konkurzu**, budú po vyhlásení konkurzu uspokojené len na základe prihlášky veriteľa (správcu majetku štátu), na základe právnych úkonov správcu a pod dohľadom súdu. Keďže sa vyhlásením konkurzu stávajú všetky pohľadávky splatné ex lege (zo zákona) ku dňu vyhlásenia konkurzu, nie je podstatné, či pohľadávka štátu je splatná. To znamená, že nie je relevantné, či napr. uplynula lehota určená v žiadosti na vrátenie finančných prostriedkov vystavená a doručená prijímateľovi na základe projektovej zmluvy, resp. výzva na vrátenie poskytnutého plnenia pri odstúpení od zmluvy. Prihláškou sa uplatňujú aj budúce pohľadávky, resp. podmienené pohľadávky.

Ak pred vyhlásením konkurzu neexistuje pohľadávka štátu, tzn. nedošlo k porušeniu, ktoré by bolo spojené s povinnosťou vrátenia príspevku alebo jeho časti na základe zmluvy, resp. má za následok vrátenie príspevku alebo jeho časti, SP môže **odstúpiť od projektovej zmluvy po vyhlásení konkurzu**. Pri odstúpení od zmluvy po vyhlásení konkurzu je potrebné v zákonnej lehote prihlásiť pohľadávku štátu ako podmienenú v súlade s § 45 ods. 2 zákona o konkurze a reštrukturalizácii. Ak veriteľ prihlasuje podmienenú pohľadávku, v prihláške uvedie aj podmienku, od ktorej závisí vznik pohľadávky. Ak sa v prihláške podmienenej pohľadávky tento údaj neuvedie, na prihlášku podmienenej pohľadávky sa v konkurze neprihliada (§ 29 ods. 3 zákona o konkurze a reštrukturalizácii).

Ak veriteľ (správca majetku štátu) prihlasuje zabezpečenú pohľadávku (napr. SP uzatvoril v rámci projektu zmluvu o zriadení záložného práva), v prihláške uvedie aj druh, poradie a právny dôvod vzniku zabezpečovacieho práva spolu s určením majetku, ktorým je zabezpečená, a sumu, do ktorej je zabezpečená. Ak prihláška

zabezpečenej pohľadávky tieto údaje neobsahuje, neprihlásené zabezpečovacie právo uplynutím lehoty na prihlasovanie pohľadávok zanikne (§ 29 ods. 2 zákona o konkurze a reštrukturalizácii).

Ak veriteľ prihlási svoju pohľadávku v konkurze prihláškou riadne a včas, správca konkurznej podstaty môže prihlásenú pohľadávku v zákonnej lehote poprieť, ak pri jej skúmaní zistí, že je čo do právneho dôvodu, vymáhateľnosti, poradia, výšky, zabezpečenia zabezpečovacím právom alebo poradia zabezpečovacieho práva sporná. Správca konkurznej podstaty môže pohľadávku poprieť do 30 dní od uplynutia lehoty na prihlasovanie pohľadávok, a to tak, že popretie pohľadávky spolu s dôvodom a rozsahom popretia zapíše do zoznamu pohľadávok.

V súlade so zákonom o konkurze a reštrukturalizácii veriteľ postupuje aj, ak sa začne **reštrukturalizačné konanie** a súd po splnení zákonných podmienok rozhodne o povolení reštrukturalizácie. Ak zákon o konkurze a reštrukturalizácii neustanovuje inak, právo uplatňovať svoje nároky počas reštrukturalizácie majú len veritelia, ktorí spôsobom ustanoveným zákonom prihlásili svoje pohľadávky. Ak sa tieto nároky v reštrukturalizácii riadne a včas neuplatnia prihláškou, právo vymáhať tieto nároky voči dlžníkovi v prípade potvrdenia reštrukturalizačného plánu súdom zaniká.

Ak ide o podmienenú pohľadávku v rámci projektu, v ktorom nedošlo k porušeniu zmluvy, ktoré by bolo spojené s povinnosťou vrátenia príspevku alebo jeho časti na základe zmluvy, resp. má za následok vrátenie príspevku/ jeho časti, v prihláške sa uvedie aj podmienka, od ktorej závisí vznik pohľadávky (napr. porušenie zmluvy). Ak sa v prihláške podmienenej pohľadávky tento údaj neuvedie, na prihlášku podmienenej pohľadávky sa v reštrukturalizácii neprihliada a pohľadávka v nej uplatnená sa do reštrukturalizačného plánu nezahŕňa. Ak veriteľ prihlasuje zabezpečenú pohľadávku, v prihláške uvedie aj druh, poradie a právny dôvod vzniku zabezpečovacieho práva spolu s určením majetku, ktorým je zabezpečená, a sumu, do ktorej je zabezpečená. Ak prihláška zabezpečenej pohľadávky tieto údaje neobsahuje, zabezpečená pohľadávka sa v reštrukturalizácii považuje len za nezabezpečenú pohľadávku a na zabezpečovacie právo, ktorým je zabezpečená, sa v reštrukturalizácii neprihliada. Pohľadávku štátu je potrebné aj v tomto prípade prihlásiť riadne a včas. Prihlášku spolu s prílohami podáva veriteľ v dvoch rovnopisoch správcovi na adresu jeho kancelárie a v jednom rovnopise na súd. Prihláška musí byť doručená správcovi aj súdu do 30 dní od povolenia reštrukturalizácie. Reštrukturalizácia sa považuje za povolenú zverejnením uznesenia o povolení reštrukturalizácie v Obchodnom vestníku. Na prihlášku doručenú po lehote alebo prihlášku doručenú v lehote len správcovi alebo len súdu sa v reštrukturalizácii neprihliada a pohľadávka v nej uplatnená sa do reštrukturalizačného plánu nezahŕňa. Ak zákon o konkurze a reštrukturalizácii neustanovuje inak, právo uplatňovať svoje nároky počas reštrukturalizácie majú len veritelia, ktorí spôsobom ustanoveným zákonom prihlásili svoje pohľadávky.

Potvrdenie reštrukturalizačného plánu súdom spôsobuje zánik vymáhateľnosti tých pohľadávok, ktoré si veriteľa neprihlásili riadne a včas.

Vo vzťahu k vyššie uvedenému sa odporúča sledovať Obchodný vestník, a to napriek skutočnosti, že projektová zmluva ukladá prijímateľovi povinnosť oznamovať správcovi programu, ak bol na jeho majetok vyhlásený konkurz alebo reštrukturalizácia.

7.2.7. Vysporiadanie nezrovnalosti prihlásením pohľadávky do likvidácie

Právne predpisy SR stanovujú rôzne postupy pre vstup do likvidácie pre obchodné spoločnosti, nadácie a mimovládne organizácie, ktoré v rámci implementácie Programu spolupráce vystupujú v pozícii prijímateľa, a voči ktorým môže vzniknúť pohľadávka, ktorú bude potrebné prihlásiť v procese **likvidácie**.

Vo všeobecnosti likvidátor robí v mene spoločnosti/nadácie/mimovládnej organizácie len úkony smerujúce k likvidácii spoločnosti/nadácie/mimovládnej organizácie. Pri výkone tejto pôsobnosti plní záväzky spoločnosti/nadácie/mimovládnej organizácie, uplatňuje pohľadávky a prijíma plnenia, zastupuje spoločnosť pred súdmi a inými orgánmi, prípadne uzatvára zmier a dohody o zmene a zániku práv a záväzkov. Ak likvidátor zistí predĺženie likvidovanej spoločnosti, podá návrh na vyhlásenie konkurzu.

Likvidátor oznámi vstup spoločnosti/nadácie/mimovládnej organizácie do likvidácie všetkým známym veriteľom. Zároveň je povinný (spravidla v Obchodnom vestníku) zverejniť, že spoločnosť/nadácia/mimovládna organizácia vstúpila do likvidácie s výzvou, aby veritelia a iné osoby a orgány, ktoré sú tým dotknuté, prihlásili svoje pohľadávky, prípadne iné práva v lehote, ktorá nesmie byť kratšia než tri mesiace. Správca pohľadávky je v takomto prípade povinný na výzvu reagovať a oznámiť likvidátorovi pohľadávku v stanovenej lehote.

Likvidátor upozorňuje iba veriteľov, ktorých dlžník (prijímateľ) eviduje v účtovnej evidencii. Prijímateľ má síce oznamovaciu povinnosť v zmysle projektovej zmluvy informovať SP o vstupe do likvidácie, avšak správca pohľadávky by mal sledovať Obchodný vestník za účelom zachytenia zverejnenej výzvy.

Prihláška nemá zákonom stanovenú formu tak, ako je to v rámci konkurzu a reštrukturalizácie, ale mala by obsahovať aspoň označenie veriteľa, výšku pohľadávky, dôvod vzniku pohľadávky (napr. nedodržanie ustanovení projektovej zmluvy) a k prihláške by mal byť priložený účtovný doklad preukazujúci vznik pohľadávky.

7.2.8. Vysporiadanie nezrovnalosti v nadväznosti na rozhodnutia Európskej komisie o neoprávnenej štátnej pomoci

Prijímateľ, ktorému sa podľa rozhodnutia Európskej komisie poskytla neoprávnená štátna pomoc, je povinný **sumu zodpovedajúcu neoprávnene poskytnutej štátnej pomoci vrátane úroku** podľa osobitného predpisu Európskej únie vrátiť do rozpočtu, z ktorého bola poskytnutá, alebo zaplatiť do rozpočtu, do ktorého mala byť zaplatená. Táto povinnosť sa vzťahuje aj na právneho nástupcu príjemcu štátnej pomoci, resp. minimálnej pomoci.

Podľa dôvodovej správy k zákonu o štátnej pomoci, rozhodnutie Európskej komisie o neoprávnenej štátnej pomoci má zo svojej definície prednosť pred akýmkoľvek ustanoveniami vnútroštátneho práva a je vylúčené z preskúmania pred vnútroštátnymi orgánmi. Rozhodnutie Európskej komisie o neoprávnenej štátnej pomoci je **priamo vykonateľné** voči príjemcovi štátnej pomoci dňom doručenia takého rozhodnutia Slovenskej republiky. Na základe rozhodnutia Európskej komisie o neoprávnenej štátnej pomoci a na základe podnetu koordinátora pomoci je poskytovateľ štátnej pomoci povinný podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu do 30 dní od doručenia podnetu koordinátora pomoci; poskytovateľ štátnej pomoci určený v podnete je oprávneným v exekučnom konaní.

Ak z rozhodnutia Európskej komisie nevyplýva výška neoprávnenej štátnej pomoci alebo označenie osoby, ktorej sa taká neoprávnená štátna pomoc poskytla, poskytovateľ štátnej pomoci, ktorý je ústredným orgánom štátnej správy, vydá **rozhodnutie, v ktorom určí výšku vymáhanej neoprávnenej štátnej pomoci alebo osobu, ktorej sa poskytla**. Podľa dôvodovej správy k zákonu o štátnej pomoci ide o správne rozhodnutie vnútroštátneho orgánu, ktoré špecifikuje skutočnosti, ktoré rozhodnutie Európskej komisie nemusí obsahovať. Prípadné správne rozhodnutie bude preskúmateľné štandardnými postupmi podľa vnútroštátneho práva, avšak bez toho, aby to **malo dopad na jeho vykonateľnosť**, a tým aj na výkon samotného rozhodnutia Európskej komisie.

7.2.9. Vymáhanie pohľadávok

Ak prijímateľ nesplní v určenej lehote povinnosť uloženú mu rozhodnutím vydanom v správnom konaní, ktoré je vykonateľné a ani na základe výziev v súlade s internými predpismi správneho orgánu, uskutoční sa výkon tohto rozhodnutia v rámci exekučného konania.

Výkon rozhodnutia možno nariadiť najneskôr do 3 rokov po uplynutí lehoty určenej pre splnenie uloženej povinnosti. Na výkon rozhodnutia sa vzťahujú príslušné ustanovenia zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov a zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov.

Na zabezpečenie vysporiadania finančných vzťahov SP môže zriadiť záložné právo na majetok prijímateľa uzavretím zmluvy o zriadení záložného práva medzi SP a prijímateľom na zabezpečenie vysporiadania finančných vzťahov vo výške nezrovnalosti, ktorá je zároveň porušením finančnej disciplíny, ak to neodporuje Nariadeniu.

Ak SP zriadil záložné právo na majetok prijímateľa na zabezpečenie vysporiadania finančných vzťahov v prípade porušenia finančnej disciplíny a zabezpečenie vymáhania pohľadávky štátu z vykonateľného rozhodnutia o porušení finančnej disciplíny, výkon záložného práva sa realizuje podľa príslušných ustanovení záložnej zmluvy.

Na národnej úrovni nevymožiteľné pohľadávky štátu môžu vzniknúť najmä v súvislosti s:

- exekučným konaním vedeným voči prijímateľovi,
- konkurzom prijímateľa,
- výkonom záložného práva, ak pohľadávka štátu nebola uspokojená v plnom rozsahu,
- likvidáciou dlžníka, zrušením dlžníka bez likvidácie.

Na účely preukázania nevymožiteľnej pohľadávky štátu po prijatí opatrení vrátane správnych a súdnych postupov podľa právneho poriadku SR zo strany správneho orgánu vydávajúceho rozhodnutie o porušení finančnej disciplíny na vysporiadanie finančných vzťahov, správca pohľadávky štátu postupuje v súlade so zákonom č. 374/2014 Z. z. o pohľadávkach štátu a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a zákonom č. 278/1993 Z. z. o správe majetku štátu v znení neskorších predpisov.

7.2.10. Správa pohľadávok

Správcom pohľadávky štátu je v súlade so zákonom o pohľadávkach štátu správca majetku štátu podľa osobitného predpisu, ak spravuje pohľadávky štátu; správcom je aj právnická osoba, z ktorej činnosti vznikajú pohľadávky, ktorých výnos je podľa osobitných predpisov príjmom štátneho rozpočtu alebo štátny orgán bez právnej subjektivity, ak podľa osobitných predpisov spravuje pohľadávky štátu.

Správu pohľadávky štátu vykonáva je v súlade so zákonom o pohľadávkach štátu správca,

- a) z ktorého činnosti pohľadávka štátu vznikla,
- b) do ktorého pôsobnosti patrí ochrana majetkových záujmov štátu, poškodením ktorých pohľadávka štátu vznikla,
- c) ktorý vykonáva správu majetku štátu, s ktorým pohľadávka štátu súvisí,
- d) z ktorého rozpočtu je financovaný orgán bez právnej subjektivity, z činnosti ktorého pohľadávka štátu vznikla, ak osobitné predpisy neustanovujú inak.

Správca pohľadávky štátu je v súlade so zákonom o pohľadávkach štátu oprávnený a povinný využívať všetky právne prostriedky na ochranu majetku štátu a dbať, aby nedošlo najmä k jeho poškodeniu, strate, zneužitiu alebo zmenšeniu. Správca pohľadávky štátu je povinný starať sa o to, aby všetky povinnosti dlžníka boli včas a riadne splnené, **aby pohľadávka štátu bola včas uplatnená na príslušných orgánoch** a aby rozhodnutia týchto orgánov boli včas vykonané. V rámci implementácie Programu spolupráce môžu vzniknúť pohľadávky štátu najmä:

- z porušenia zmluvy na základe ktorej SP/NKJ poskytuje prostriedky druhého švajčiarskeho príspevku, a prostriedky spolufinancovania zo ŠR SR, ktoré má za následok odstúpenie od zmluvy,
- z porušenia alebo nesplnenia povinnosti vrátiť poskytnutý grant alebo jeho časť vyplývajúcej zo zmluvy, na základe ktorej SP/NKJ poskytuje prostriedky druhého švajčiarskeho príspevku a prostriedky spolufinancovania zo ŠR SR,
- z porušenia finančnej disciplíny,
- z porušenia pravidiel a / alebo postupov verejného obstarávania,
- zo vzniknutej škody.

Pohľadávkou štátu je v súlade s § 2 a) zákona o pohľadávkach štátu právo štátu na peňažné plnenie, ktoré vzniklo zo zákona, na základe zákona, z činnosti správcu pohľadávky štátu alebo na základe činnosti správcu pohľadávky štátu, jeho hodnota je určená alebo určiteľná a dlžník je známy.

Verejnou pohľadávkou štátu je v súlade s § 2 b) zákona o pohľadávkach štátu právo štátu na peňažné plnenie, ktoré vzniklo rozhodnutím, schváleným zmierom alebo výkazom nedoplatkov podľa všeobecného predpisu o správnom konaní alebo v obdobnom konaní vedenom podľa osobitných predpisov.

Súkromnou pohľadávkou štátu je v súlade s § 2 c) zákona o pohľadávkach štátu právo štátu na peňažné plnenie, iné ako podľa vyššie uvedeného odseku.

Pod správou pohľadávky štátu sa rozumie najmä súhrn oprávnení a povinností, na ktorých základe je správca oprávnený s pohľadávkou štátu nakladať, uplatňovať a vymáhať ju v mene štátu.

Za **dátum splatnosti** sa v súlade s § 2 b) zákona o pohľadávkach štátu považuje posledný deň, kedy je dlžník povinný splniť dlh bez toho, aby sa dostal do omeškania s jeho plnením, resp. deň vykonateľnosti rozhodnutia vydaného v správnom konaní, na ktorého základe splatná pohľadávka prešla do vlastníctva štátu.

Správca pohľadávky štátu je povinný najmä

- nakladať s pohľadávkou štátu podľa zákona o pohľadávkach štátu (na pohľadávky štátu vzniknuté z medzinárodných zmlúv alebo na základe medzinárodných zmlúv a na pohľadávky z právoplatného rozhodnutia o porušení finančnej disciplíny v správe správcu, ktorým je Úrad vládneho auditu, sa zákon nevzťahuje),
- využívať všetky právne prostriedky na jej vymoženie a dbať, aby nedošlo k jej zániku alebo premlčaniu, zániku alebo premlčaniu práv na jej vymáhanie a k zníženiu pohľadávky štátu,
- uplatňovať pohľadávku štátu riadne a včas, najmä oznamovať dlžníkovi písomnou výzvou na úhradu, že eviduje voči nemu splatnú pohľadávku štátu a upozorniť ho na následky neuhradenia pohľadávky štátu,
- viesť osobitnú evidenciu splatných pohľadávok štátu v rozsahu obsahujúcom najmä meno a priezvisko, ak je dlžníkom fyzická osoba alebo názov, ak je dlžníkom právnická osoba alebo fyzická osoba – podnikateľ, sumu a dátum splatnosti pohľadávky štátu,
- vykonávať ďalšie činnosti nevyhnutné na dosiahnutie úhrady pohľadávky štátu.

Ak § 9, 14 až 18 zákona o pohľadávkach štátu neustanovujú inak, správca pohľadávky štátu je povinný riadne a včas

- uplatniť právo na zaplatenie pohľadávky štátu na súde,
- podať návrh na nútené vymáhanie pohľadávky štátu alebo uskutočniť výkon rozhodnutia podľa všeobecného predpisu o správnom konaní,
- prihlásiť pohľadávku štátu do príslušného konania, ak bol na majetok dlžníka vyhlásený konkurz, povolená reštrukturalizácia alebo dlžník vstúpil do likvidácie.

Ďalšie povinnosti správcu pohľadávky upravuje zákon o pohľadávkach štátu.

Správca pohľadávky štátu môže **trvale upustiť od vymáhania pohľadávky štátu**, ak sú splnené podmienky v § 9 ods. 1 zákona o správe pohľadávok štátu, t. j.:

- pohľadávka štátu sa premlčala,
- je zrejmé, že ďalšie vymáhanie by bolo neúspešné,
- je zrejmé, že ďalšie vymáhanie by bolo nehospodárne.

Dlžník sa o trvalom upustení od vymáhania pohľadávky štátu neupovedomuje. Na platnosť rozhodnutia o trvalom upustení od vymáhania jednotlivej pohľadávky štátu vyššej ako 10 000 eur je potrebný súhlas Ministerstva financií SR, ak § 18 ods. 4 zákona o pohľadávkach štátu neustanovuje inak. Správca môže rozhodnutie o trvalom upustení od vymáhania pohľadávky štátu zrušiť do jedného roka od jeho platnosti, ak sa

preukáže, že dôvody pre takéto rozhodnutie neexistovali alebo zanikli. Ak sa môže trvalým upustením od vymáhania pohľadávky štátu poskytnúť štátna pomoc, správca môže rozhodnúť o trvalom upustení od vymáhania pohľadávky štátu, ak sú splnené podmienky poskytnutia štátnej pomoci.

Pohľadávka štátu **zaniká** v súlade s § 13 zákona o pohľadávkach štátu najmä:

- jej splnením,
- vzájomným započítaním pohľadávok vo výške, v akej sa vzájomne kryjú,
- uplynutím jedného roku od platnosti rozhodnutia o trvalom upustení od vymáhania pohľadávky štátu, ak dlžník neuspokojí pohľadávku štátu,
- úplným alebo čiastočným uspokojením dlhu v rámci konkurzného konania.

Prílohy

Príloha č. 1:	Podnet na vypracovanie správy o nezrovnalostiach
Príloha č. 2:	Správa o nezrovnalostiach
Príloha č. 3:	Žiadosť o vrátenie finančných prostriedkov
Príloha č. 4:	Oznámenie o vysporiadaní finančných vzťahov